Комуністычная партыя (большэвікоў) Беларусі

Пролетарыі ўсіх краін, злучайцеся!

ЗВЯЗДА

№ 100 (5226) СУБОТА 4 МАЯ 1935 г. год выдання XVIII

Орган ЦК і МК КП(б)Б, ЦВК і СНК БССР

Паведамленне ТАСС

2 мая, у 20 г. 30 мін., у Парыжы паўпрэдам СССР тав. Пацёмкіным і міністрам замежных спраў Францыі п. Лавалем падпісан пакт аб узаемнай дапамозе паміж Францыяй і СССР. Пан Лаваль прыбудзе ў Маскву 13 мая. Тэкст падпісанага пакта будзе апублікован 4 мая

Тэкст Савецка-французскага дагавору ўзаемнай дапамогі гл. на 4 старонцы.

Красная плошча ў дзень Першага мая

Ликуючай песняй зазвінела з рассветам сталіца. Гудзелі радыёрупары на яе магістралях, з края ў край грымелі маршы аркестраў, перакліkаліся звонкія дзіцячыя галасы. Масква рыхтавалася да першамайскага параду...

На першамайскія ўрачыстасці краіна паслала ў Маскву сваіх лепшых сыноў. На трыбунах Краснай плошчы, каля сцен Крэмля — шахцёры Данбаса, дэлегаты Кіева, металургі Кузнецкага завода імя Сталіна, Магнітагорска, пролетарыі горада Леніна, калгаснікі Беларусі, гарнякі Хібінскай тундры. З усіх канцоў совецкай краіны прыехалі яны сюды, каб разам з пролетарыямі Масквы правесці міжнароднае свята працоўных, рапартаваць краіне аб сваіх выдатных справах і днях.

На Краснай плошчы прысутнічаюць і зарубежныя госці — рабочыя дэлегацыі Швецыі, Англіі, Чэхаславакіі, Галандзіі, Паўднёвай Афрыкі, Швейцарыі, Аўстраліі. Тут-жа героі астурыйскіх барыкад, якія вырваліся з капіталістычнага палону і знайшлі прыют на радзіме сусветнага пролетарыята. Яны, як і аўстрыйскія шуцбундаўцы ў мінулым годзе, прымаюць удзел у вялікай урачыстасці пролетарыяў. На трыбунах і масквічы—перадавыя ўдарнікі фабрык і заводаў, ветліва сустракаючыя сваіх гасцей.

На плошчу ўступаюць маладыя байцы, якія будуць прымаць урачыстае абяцанне. Чотка адбіваючы крок, праходзяць атрады чырвонафлотцаў. Трыбуны вітаюць слаўных совецкіх маракоў. Новыя і новыя часці войск выстрайваюцца перад маўзалеем, шарэнгі іх уходзяць к гістарычнаму музею, к Масквацкаму масту.

Пачатак параду. Апладысментамі сустракаюць трыбуны паяўленне народнага камісара абароны тав. **Варашылава.**

Тав. Варашылаў аб'язджае войскі. Урачыста гучыць рэволюцыйная клятва маладых чырвонаармейцаў, грозным папярэджаннем раздаецца яна па адрасу падпальшчыкаў вайны. Паветра сатрасаецца ад гарматнага салюта. Крыкі «Ўра» і гукі «Інтэрнацыянала» вырастаюць магутным прыбоем. Мелодыю міжнароднага пролетарскага гімна падхватваюць тысячы байцоў і гасцей на трыбунах. Яны пяюць вялікую песню барацьбы за новае шчаслівае жыццё чалавецтва.

Пачынаецца ўрачысты марш. Таварышы **Варашылаў, Ягода, Гамарнік, Тухачэўскі, Егораў** сходзяць з маўзалея і становяцца каля яго падножжа. Паказваюцца першыя атрады: зводны полк начальніцкага склада РСЧА, слухачы акадэміі РСЧА: імя Фрунзе, паветранай, мотамеханізацыі, хімічнай, ваеннаінжынернай, акадэміі сувязі. Цэлае пакаленне ваенных спецыялістаў пролетарскай рэволюцыі, выхаваных партыяй Леніна-Сталіна, авалодваючых вышынямі сучаснага ваеннага мастацтва.

Здзіўляючы бліскучай выпраўкай, праходзяць курсанты школы ВЦВК, маракі, байцы Маскоўскай пролетарскай дывізіі, пагранічнікі... Праходзяць піонерская дывізія, калоны рабочых — асоавіяхімаўцаў, студэнтаў — невычарпальныя рэзервы РСЧА, гатовыя да абароны краіны. Скачуць конная артылерыя, эскадроны кавалерыстаў, тачанкі, зноў артылерыя, тысячы веласіпедыстаў слізгацяць па гладкай брусчатцы. Плошчу запаўняе рокат матораў, які паглынае ўсё астатняе: і гукі аркестраў, і шумныя выгукі з трыбуны. Несакрушальным строем рушаць танкі.

У грукат жалеза і сталі ўрываецца ўладарны марш: паяўляецца гонар совецкай авіяцыі — 8-маторны «Максим Горкий». Кіруемы героем Совецкага Саюза — лётчыкам Громавым і пілотам — чырвонасцяжцам Міхеевым, «Максим [illegible] сецца з велізарнай плошчы. Сотні красачных плакатаў і транспарантаў гавораць аб велізарных вытворчых перамогах, атрыманых пролетарыямі Масквы.

Ідуць і ідуць ударнікі і ўдарніцы гігантаў Масквы. Ідуць сталевары, пракатчыкі «Серпа и молота», рабочыя шарыкападшыпнікавага завода імя Л. М. Кагановіча, завода «Дынамо», імя Кірава, ударнікі варштатабудаўнічага завода імя Серго Орджанікідзе, рабочыя заводаў імя Молатава, імя Рудзутака, фабрыкі «Красный Октябрь» і многіх другіх фабрык і заводаў. Гімнам перамогі гучаць словы на плакатах, якія падводзяць вынікі грандыёзнага соцыялістычнага будаўніцтва за гады першай і другой пяцігодак.

Бясконцы спіс перамог краіны соцыялізма. Усё новыя і новыя калоны праходзяць перад маўзалеем. Пад лозунгам «Наука працоўным» ідуць работнікі шматлікіх асацыяцый і інстытутаў Акадэміі Навук СССР, якія ўпершыню ў дзень 1 мая дэманструюць на Краснай плошчы. Выключна ярка аформлена калона совецкіх архітэктараў, якія нясуць шматлікія макеты новых будынкаў, адлюстроўваючых веліч нашай эпохі. Усе макеты аб'яднаны адным красачным лозунгам: «Створым архітэктуру, дастойную нашай вялікай эпохі».

Разам з працоўнымі чырвонай сталіцы ідзе калона гасцей — лепшых ударнікаў калгасаў ордэнаноснай Маскоўскай вобласці. Калона знатных людзей — значкістаў паходу імя Кагановіча «за высокі ураджай» — адкрываецца велізарным ордэнам Леніна і барэльефам т. Сталіна. Залочаныя каласы хістаюцца над радамі. І нібы выражэннем агульнага настрою вырастае над плошчаю гіганцкі транспарант, на якім пераможна і горда рэюць словы: «Расія нэпаўская [illegible]

1 МАЯ Ў МАСКВЕ. Таварышы СТАЛІН, МОЛАТАЎ, КАГАНОВІЧ, КАЛІНІН, ОРДЖАНІКІДЗЕ, ШВЕРНІК, ДЗІМІТРАЎ, УХАНАЎ, ЯРАСЛАЎСКІ на трыбуне маўзалея Леніна.

□ □ □ □ □ □ □ □ □ □ □ □ □ □ □ □ □ □ □ □

ПЕРАМОЖНЫ МАРШ МІЛЬЕНАЎ

МАСКВА, 3 мая. (БЕЛТА). Ад Ленінграда да Уладзівастока, ад Нахічавані да згубіўшыхся ў бязмоўі арктычных ільдоў зімовак, з края ў край бязмежнай краіны советаў, на ўсіх яе бяскрайніх прасторах няма такога населенага пункта, дзе не быў-бы дастойна адзначан дзень міжнароднай салі-

Прамова тав. ВАРАШЫЛАВА на парадзе 1 мая 1935 года

Таварышы чырвонаармейцы, камандзіры, палітработнікі, пролетарыі і пролетаркі, калгаснікі і калгасніцы, работнікі навукі, тэхні- [illegible]

гэта яны—людзі новай гісторыі, выхаваныя і кіруемыя партыяй вялікіх **Леніна—Сталіна**, так паспяхова перабудоўваюць старую, [illegible]

та самая лепшая гарантыя міру, гэта — лепшы аргумент супроць падпальшчыкаў сусветнага пажару. І мы з гонарам можам заявіць усім [illegible]

скі, віншуючы іх з першамайскім святам. Войскі адказваюць свайму жалезнаму наркому працяжным «ура». Яно доўга перакатваецца па Краснай плошчы і ў бліжэйшых вуліцах. Раптам з перапоўненых трыбун узрываюцца і доўга грымяць поўныя захаплення авацыі: тав. **Сталін** падымаецца на левае крыло маўзалея. Разам з тав. Сталіным тт. **Молатаў, Кагановіч, Калінін, Орджанікідзе, Чубар, Рудзутак, Ежоў, Межлаук, Анціпаў, Акулаў, Шкіратаў, Швернік, Яраслаўскі, Дзімітраў, Хрушчоў, Філатаў, Булганін, Марголін, Коган** і інш.

На правым крыле маўзалея тт. **Ягода, Гамарнік, Тухачэўскі, Егораў** і інш. На парадзе прысутнічаюць члены дыпламатычнага корпуса і ваенныя аташэ замежных дзяржаў.

Пасля аб'езду войск т. **Варашылаў** гаворыць прамову. Яе слухае ўвесь Саюз. Мільёны людзей прыслухоўваюцца да ўпэўненых, спакойных слоў, якія выражаюць найвялікшую гордасць, заваяваную перамогамі соцыялістычнага будаўніцтва, няўхільнае імкненне к міру 170-мільённага народу, яго баявую гатоўнасць да абароны свайй краіны.

Тав. Варашылаў зачытвае далей тэкст урачыстага абяцання, і тысячы галасоў падхватваюць яго «Горкий» урачыста праплывае над плошчаю і скрываецца за гарызонтам. Нізка, адна за другой, пралятаюць дзесяткі эскадрылій. Усе пакараючая песня прапелераў і матораў выклікае бясконцыя прывітанні. Лёгкія і цяжкія бамбардыроўшчыкі, разведчыкі і знішчальнікі дэманструюць высокую дасканаласць совецкай авіяцыі. Усеагульным захапленнем сустракаюцца эскадрыллі знішчальнікаў.

Зверху самалёты, знізу танкі. Так заканчваецца патрасаючы парад магутнай тэхнікі РСЧА.

***

Пад рокат самалётаў і незацíхшы яшчэ ўдалі гул магутных танкаў, пад урачыстыя гукі аркестраў Чырвоная плошча запаўняецца красачнымі калонамі дэманстрантаў 10 раёнаў чырвонай сталіцы.

Першым ад маўзалея Леніна ідзе Ленінскі раён. Высока падняты велізарныя партрэты членаў палітбюро ЦК ВКП(б) на чале з т. Сталіным. Гарачая любоў к вялікаму зодчаму соцыялістычнага грамадства сабрана ў прывітальных словах, начэртаных на пурпурным сцягу.

«Дзякуй **Сталіну** за радаснае жыццё»... Агалашаюць плакаты калон усіх раёнаў.

«Ленінскаму Цэнтральнаму камітэту і вялікаму Сталіну «ўра» ня-

Горача сустракаюць дэманстранты прывітанні гасцей — прадстаўнікоў пролетарыяў капіталістычных краін. Брацкая салідарнасць працоўных усяго свету—вось ідэя афармлення амаль усіх калон.

Тысячамі плакатаў яны вітаюць рэволюцыйных пролетарыяў Германіі і советы Кітая і з гневам абрушваюцца на катаў рабочага класа, падпальшчыкаў новай бойні.

У дзень вялікага свята яшчэ мацней абурэнне працоўных супроць ворагаў партыі і рабочага класа, супроць прэзрэнных двурушнікаў, падонкаў былой зіноўеўска-трацкісцкай апазіцыі. Асабліва ярка гэтыя моманты адлюстроўвае калона працоўных Кіраўскага раёна, якія нясуць абвіты жалобным крэпам партрэт аднаго з лепшых большэвікоў, друга і саратніка Сталіна — Сергея Міронавіча Кірава, забітага подлай рукой класавага ворага. Гэтыя плакаты заклікаюць да бязлітаснай расправы з усімі ворагамі партыі і радзімы, да ўзмацнення рэволюцыйнай пільнасці.

Многа было радаснага, вясенняга ў гэты дзень на Краснай плошчы.

дарнасці пролетарыяў усіх краін— Першае мая.

Асабліва ўнушальнае відовішча прадстаўлялі ваенныя парады ў буйных цэнтрах краіны пролетарскай дыктатуры. Гэта былі парады сілы і абароназдольнасці Совецкага Саюза. Гэта была велічная карціна гатоўнасці адказаць сакрушальным ударам на ўдар падпальшчыкаў вайны.

У Ленінградзе ў дэманстрацыі ўдзельнічалі першамайскія госці Совецкага Саюза — рабочыя Амерыкі, Англіі, Швецыі і іншых краін. Браты па класу зліліся з пролетарыямі горада Леніна ў адзін магутны паток, падзяляючы з імі радасць таржаства соцыялізма на адной 6-й часткі земнага шара.

У Кіеве ў дэманстрацыі прымала ўдзел каля 300 тыс. працоўных. Сталіца Украіны яшчэ не бачыла такой арганізаванай дэманстрацыі, як у гэтым годзе. Усеагульную ўвагу прыцягнула калона быўшых чырвонагвардзейцаў і чырвоных партызан, сярод якіх былі ўбеленыя сівізною старыкі. З захапленнем была спаткана верная традыцыям быўшага свайго камандзіра, легендарнага героя Грыгорыя Катоўскага — трэцяя кавалерыйская дывізія.

У Хабараўску ў дэманстрацыі ўдзельнічаў герой Совецкага Саюза лётчык Вадап'янаў. Каля мікрафона т. Вадап'янаў, толькі што пралажыўшы па заданню ўрада новую паветраную трасу Масква—мыс Шмідта, расказаў працоўным ДУК аб поспехах совецкай авіяцыі.

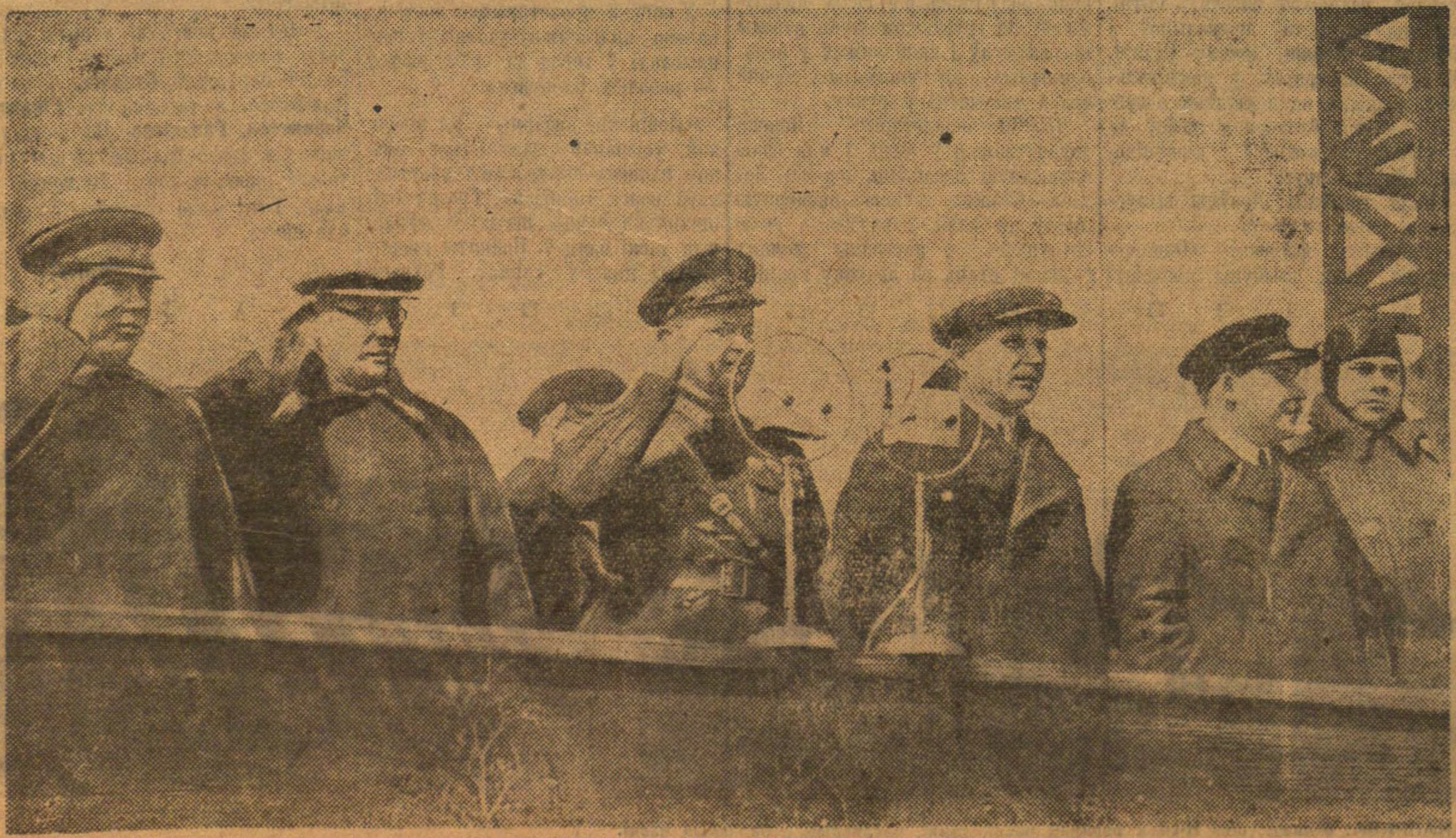

1 МАЯ Ў МЕНСКУ. Таварышы **ГІКАЛО, ВАЛКОВІЧ, ГАЛАДЗЕД, ЧАРВЯКОЎ, УБАРЭВІЧ, СМІРНОЎ** на трыбуне.

кі, мастацтва Вялікай Совецкай Зямлі і вы, дарагія нашы госці— пролетарыі капіталістычных краін!

Ад імя і па даручэнню Цэнтральнага Камітэта Ўсесаюзнай Комуністычнай Партыі Ўрада Саюза Совецкіх Соцыялістычных Рэспублік горача вітаю вас і віншую з міжнародным пролетарскім святам 1 мая.

Сорак шосты раз пролетарыят і свядомая частка працоўных усяго свету святкуюць 1 мая—дзень баявога агляду сваіх сіл, свята салідарнасці працоўных усіх краін, рас, моў і народаў.

Восемнаццаты раз наша Вялікая Радзіма разам з лепшымі людзьмі сусветнага пролетарыята святкуе 1 мая, як сваё свята, як дзень, які сімвалізуе адзінства гістарычных задач і мэтаў міжнароднага рабочага класа, як дзень агляду перамог і дасягненняў будаўніцтва соцыялізма ў краіне пролетарскай дыктатуры.

17 з палавай год жыве Краіна Советаў. 17 з палавай год пануе пераможны совецкі пролетарыят над шостай часткай зямлі.

За гэты кароткі тэрмін народы быўшай Расіі з пад'яромных рабоў цара і капітала выраслі ў магутныя, свабодныя калектывы будаўнікоў новага соцыялістычнага жыцця.

Гэта яны — пролетарыі і калгаснікі, прафесары, інжынеры і тэхнікі, урачы, настаўнікі, аграномы, людзі навукі і мастацтва; гэта яны — рускія, украінцы і беларусы, грузіны, армяне і цюркі, узбекі, таджыкі і туркмены, татары, башкіры і казакі, калмыкі і бурата-манголы, кабардзінабалкарцы і народы Дагестана, латышы, яўрэі, палякі і немцы, эстонцы, карэлы і многія, многія другія народы, насяляючыя Совецкую Зямлю, жывуць адзінаю 170-мільённай брацкай сям'ёю пад сенню ўлады советаў.

Гэта яны — іх вялікі многанацыянальны, а таму выдатны творчы геній кожны дзень стварае новыя соцыялістычныя каштоўнасці, якія ў корані мяняюць увесь уклад, усё жыццё нашай бязмежнай цудоўнай радзімы;

усімі бітую і сусветнай буржуазіяй памыкаемую ў мінулым Расію, у краіну гіганцкай соцыялістычнай індустрыі, у краіну канчаткова пераможнага калгаснага ладу, у краіну, якая ўпэўнена і горда ідзе новымі шляхамі да новага шчаслівага жыцця чалавецтва.

Велізарны і выдатны поспехі соцыялістычнага будаўніцтва ў нашай краіне. Яны ўжо не аспрэчваюцца нават нашымі класавымі ворагамі, яны агульнавядомы.

Цяпер ужо не гады, а буквальна месяцы мяняюць твар нашай краіны.

Даволі паглядзець Маскоўскі метрапалітэн, гэты цудоўны правобраз яшчэ больш вялікасных, яшчэ больш бліскучых пабудоў соцыялізма, каб пераканацца ў ісціне сказанага.

Людзі соцыялістычнай будоўлі, як і ўсё працоўнае чалавецтва, маюць патрэбу ў міры.

Совецкая ўлада з першых дзён свайго існавання была і астаецца на прынцыповай і нязменнай пазіцыі міру ва ўсім свеце.

Мы заўсёды былі гатовы зрабіць усё магчымае для папярэджання вайны і ўмацавання міру. Наша Партыя і Ўрад і цяпер напружваюць усе намаганні, каб забяспечыць мір, каб затрудніць чорную справу пачынальнікаў вайны.

Заўсёды і ўсюды кожны шчыры заклік да міру, адкуль-бы ён ні зыходзіў, кожны крок, накіраваны на ўмацаванне міру,—будуць сустракаць у народаў нашай краіны самае шчырае падтрыманне.

Але рабочы клас, наша Партыя і Ўрад цвяроза глядзяць у вочы сапраўднасці.

Пагроза вайны, асабліва за апошнія гады, усё больш злавеснай хмарай навісае над чалавецтвам. Гэта пагроза прымусіла Партыю і Совецкі Ўрад яшчэ мацней увязца за ўмацаванне абароны нашых граніц.

Мы добра ведаем, што магутная, добра падрыхтаваная Рабоча-Сялянская Чырвоная Армія — гэ-

гаў, што на варце Совецкай Зямлі стаіць магутная, арганізаваная, узброеная лепшаю сучаснаю зброяй, да апошняй каплі крыві адданая справе **Леніна—Сталіна**, адданая сваёй радзіме, гатовая к бою армія рабочых сялян.

Наша армія — за мір, як і ўся наша краіна, але калі нам навяжуць вайну, Чырвоную Армію зачыншчыкі вайны пазнаюць на справе, і няхай не прагневаюцца, калі гэта знаёмства абыйдзецца ім вельмі дорага.

Тым, хто гэтага яшчэ не зразумеў, мы растлумачым на справе розніцу паміж рабскімі войскамі цароў і Рабоча-Сялянскай Чырвонай Арміяй — будаўнікоў соцыялізма.

У гэты дзень маладыя байцы Чырвонай Арміі прыносяць урачыстае абяцанне на вернасць сваёй Радзіме, на вернасць Рабоча-Сялянскаму Ураду.

Маладыя байцы, паўтарайце за мной урачыстае абяцанне слова ў слова.

(Тав. **Варашылаў** зачытвае тэкст урачыстага абяцання, паўтараемы ўсімі маладымі чырвонаармейцамі).

Маладыя байцы, вы ўрачыста абяцаеце быць сапраўднымі барацьбітамі за Радзіму працоўных, за вялікі Саюз Совецкіх Соцыялістычных Рэспублік. Вы з сёнешняга дня поўнапраўныя члены нашай слаўнай, доблеснай Рабоча-Сялянскай Чырвонай Арміі. Няма ні ў каго сумнення ў тым, што вы, як і вашы старэйшыя браты, будзеце з гонарам насіць зброю, якую ўручылі вам рабочыя і сяляне, ударнікі нашай вялікай слаўнай Радзімы.

Няхай жыве наша вялікая Ўсесаюзная Комуністычная Партыя, арганізуючая новае чалавечае грамадства на адной шостай земнай паверхні!

Няхай жыве рулявы і арганізатар, накіроўваючы работу і нашай Партыі, і ўсяго вялікага народа нашай слаўнай вялікай краіны, — наш слаўны, наш доблесны, вялікі **Сталін!**

Няхай жыве наша слаўная, пабеданосная, магутная Рабоча-Сялянская Чырвоная Армія! Ура

БЕЛТА.

ДНІ ПРАЛЕТАРСКАГА СВЯТА Ў ОРДЭНАНОСНАЙ БССР

ДЭМАНСТРАЦЫЯ НЕСАКРУШАЛЬНАЙ СІЛЫ

МАРШ АРМІІ РЭВАЛЮЦЫЙНАЙ СВЯДОМАСЦІ І ПЕРШАКЛАСНАЙ ТЭХНІКІ

Халодны вецер бурна трапаў палотнішчы сцягаў і лозунгаў, забіраўся ў нішы транспарантаў, патрасаў гірлянды ілюмінацый. Але варта было сонцу хоць крыху зірнуць з-за калматай бахрамы воблакаў, як урываўся сапраўдны май, сапраўдная вясна ва ўсёй сваёй яркасці і прыгожасці...

Раней звычайнага прачнулася сёння чырвоная сталіца. З 8 гадзін вуліцы ўжо зараслі лесам сцягаў, партрэтаў, самых замысловатых і рознастайных упрыгожванняў. Людское мора пацякло на акраіну горада, дзе на агромністай тэрыторыі аэрадрома ўжо ўвіхаліся распарадчыкі, разводзячы калоны па сваіх месцах.

Ахапіўшы плошчу з двух бакоў вялікімі і велічнымі паласамі, выстраіліся войскі. Рупары радыё-установак звязваюць з імі цэнтральную трыбуну. Іграюць аркестры, гучаць песні.

Адзінаццаць гадзін. На ўрадавай трыбуне з'яўляюцца тт. **Гікало, Валковіч, Галадзед, Чарвякоў, Саакян, Рысхін, Леплеўскі, Картуксў, Бенек, Смірноў, Лейзер, Стэркін, Чарнушэвіч, Кудзелька, Аўгустайціс, Жуковіч** і інш.

На суседніх трыбунах — члены ЦК КП(б)Б і ўрада, госці з Масквы і Ленінграда.

У радах войск — рухлівасць. Кароткая каманда — і шарэнгі замерлі. Камандуючы парадам — намеснік камандуючага БВА тав. **Цімашэнка** аддае рапарт т. **Убарэвічу.**

Панесліся пералівы «ўра». Гэта камандуючы БВА аб'язджае войскі і вітаецца з імі.

Начынаецца традыцыйная першамайская чырвоная прысяга маладых байцоў. Прыводзіць да прысягі т. **Убарэвіч.** Яго словы разносяцца з трыбуны дзесяткамі рэпрадуктараў, паўтараюцца тысячамі галасоў.

Выдатныя камандзіры і палітработнікі. Пад кіраўніцтвам жалезнага наркома абароны **К. Е. Варашылава** яны дасканала навучыліся кіраваць складанейшай перадавой тэхнікай, данай арміі краінай.

Але нельга супакойвацца, нельга забываць, што мы — на граніцы. БССР — фарпост сацыялізма на рубяжах з капіталістычным светам. У дзень дэманстрацыі міжнароднай пралетарскай салідарнасці мы абавязаны яшчэ больш згуртаваць свае рады вакол ленінскай партыі і яе правадыра тав. **СТАЛІНА** ў барацьбе за мір, за ўмацаванне абароны сваёй радзімы. Няхай ведаюць усе, хто адважыцца парушыць наша мірнае будаўніцтва, што іх сустрэне такая лавіна бальшэвіцкай сілы, агню і металу, якая сакрушыць усё.

Грамавое «ўра» пакрывае прамову т. Убарэвіча.

Чуецца вокліч тав. **Галадзеда:** «Няхай жыве слаўная непераможная Чырвоная армія!». У адказ незмаўкальнымі крыкамі «ўра» зноў гудзе плошча, сатрасаецца паветра.

Пачынаецца ўрачыстае праходжанне войск. Вось прайшоў зводны атрад начсклада. Пацягнуліся бясконцыя вераніцы пяхотных палкоў.

З вінтоўкамі напераважэс, на поўную выцягнутую нагу, не згінаючы калеи, горда адкінуўшы назад галавы, чаканіць пяхота буйным цвёрдым крокам. Раўненне — у струнку, штых у штых, нага ў нагу. Гэта — новы, «совершенный» клас маршу. Гэта — дэманстрацыя вышэйшай страявой вывучкі.

Ідуць войскі сувязі. Зенітныя кулямёты. Праграмыкала артылерыя розных размераў і калібраў. Пайшлі ў сваім грацыёзным маршы конныя масы. На галопе праімчаліся кулямётныя тачанкі.

1 МАЯ Ў МАСКВЕ. Самалёт-гігант «Максім Горькі» і калона танкаў на парадзе.

Урачыстасць мужнасці і згуртаванасці

Толькі што прагрукацеў апошні танк. Грозная паветраная флатылія схавалася за гарызонтам. Прайшоў зводны ваенны аркестр. І перад вачыма сабраўшыхся на аэрадроме адкрылася новае велічнае відовішча. Рушыліся бясконцыя стройныя калоны пралетарыяў і працоўных Менска.

Марш адкрывае рабочы полк. Мерным поступам, чотка адбіваючы крок, у польтах, скураных тужурках, штацкіх касцюмах, з вінтоўкамі за плячыма перад трыбунай праходзяць узброеныя пралетарыі. За імі—калгасны батальён. Ударнікі-калгаснікі Менскага раёна дэманструюць сваю гатоўнасць

...плады школьнай самадзейнасці. Ідуць школьнікі - фізкультурнікі, над стройнымі радамі якіх узвышаюцца велізарныя значкі «ГПА». Бадзёра маршыруюць юныя варашылаўскія стралкі з дробнакаліберными вінтоўкамі за плячамі. Ідуць маладыя энтузіясты авіяцыі з мадэлямі ў руках. Юныя натуралісты высока ўзнімаюць палкі са шпакоўнямі. Ідуць школьніцы — санітаркі з сумкамі хуткай дапамогі.

Адна школа змяняе другую. Над кожнай з іх — партрэты правадыроў, плакаты, лозунгі на мовах народаў Савецкай Беларусі. Савецкія школы дэманструюць

...юць невялічкі бал-маскарад. Танцуюць маладыя дзяўчаты ў каўказскіх касцюмах і матросках. І колькі дзівоснай грацыі і харастава ў гэтым паказе мастацкай пралетарскай самадзейнасці!

Калоны чыгуначнікаў нясуць партрэты свайго жалезнага наркома тав. **Кагановіча** і ўпрыгожаныя транспаранты: «Зробім транспарт узорным». Праплывае вялікі плакат — «Трубка міра». Знаёмая ўсім постаць **Сталіна.** Вялікі правадыр спакойна курыць сваю трубку, насупроць яго — аскал фашыста-драпежніка, які трымае ў зубах «трубку вайны» — гармату, з якой вылятаюць смертаносныя кулі.

ПЕРШАМАЙСКАЯ ДЭМАНСТРАЦЫЯ ЗОТАЎСКАГА ВІЦЕБСКА

ВІЦЕБСК, 3 мая. Горад сустрэў першамайскае свята вялікім дасягненнем: 14.343 рабочых здалі тэхэкзамен. З іх 11.200 на «выдатна» і 2.414 на «добра».

У лепшым святочным адзенні 50.000 працоўных горада выйшлі на першамайскую дэманстрацыю. Радасна гучаць песні. Зацейнікі фабрыкі імя Клары Цэткін арганізавалі фізкультурныя гульні, тражаўцы фабрыкі «Сцяг індустрыялізацыі» — масавыя танцы.

У 11 гадзін адбыўся парад войск гарнізона, пасля якога пачаўся рух рабочых калон. Уперадзе ішлі знатныя людзі прадпрыемстваў са сцягамі. Далей — рабочыя, служачыя, вучоныя, школьнікі.

Найбольш прыгожа, ярка і цікава была аформлена калона рабочых фабрыкі «КІМ». Кімаўцы ішлі ў рознакаляровых касцюмах.

Замыкалі дэманстрацыю дзеці, якія ехалі на 150 аўтамашынах, упрыгожаных жывымі кветкамі.

2 мая было вялікае фізкультурнае свята.

МЕРНЫ КРОК 50 ТЫСЯЧ

ГОМЕЛЬ, 3 мая. **(Кар. «Звязды»).** На першамайскую дэманстрацыю вышла звыш 50 тысяч працоўных горада. Перад трыбунай на пляцу Леніна прайшлі 76 калон рабочых, служачых і студэнтаў. Дэманстрацыю ўзначальвалі перадавыя прадпрыемствы — завод імя Ланцуцкага, імя Кірава, Гомсельмаш, фабрыка «Праца», запалкавая фабрыка.

У гэтым годзе, як ніколі, сярод калон было шмат рабочых—варашылаўскіх стралкоў, парашутыстаў і пілотаў. Зводны полк Асоавіяхіма дэманстраваў свае дасягненні ў ваеннай вучобе. Шырока быў адлюстраван вынаходніцкі рух сярод вучняў. Дзеці тэхнічнай станцыі вышлі са сваімі радыёўстаноўкамі і педальнымі аўтамабілямі.

ЯЎМЕНАЎ.

У МАГІЛЕВЕ ЗАКЛАДЗЕН ПОМНІК ІЛЬІЧУ

МАГІЛЕЎ, 3 мая. **(Кар. «Звязды»).** Горад поўны гукаў. Грыміць музыка. Першамайская дэманстрацыя адзначаецца выключнай арганізаванасцю і стройнасцю радоў.

Роўна ў 11 гадзін адбыўся ваенны парад. Маладыя чырвоныя байцы прынялі прысягу.

Потым пачалася дэманстрацыя рабочых і працоўных горада. У 80 адрамантаваных машынах новага аўтарамонтнага завода едуць ударнікі-будаўнікі. Яны ўзначальваюць калону. Пяцітысячны калектыў шаўковай фабрыкі імя ...

...майскае свята адзначана закладкай помніка **Уладзіміру Ільічу Леніну.**

***

Радасна і культурна адсвяткавала 1 мая калгасная вёска Магілеўшчыны. Прасторная і культурная лазня з двума аддзяленнямі адкрыта ў калгасе **«Новы свет»,** Княжыцкага сельсовета.

У дзень свята загарэлася лямпа Ільіча ва ўсіх хатах калгасніка ў арцелі **імя Валадарскага** ў Пашкоўскім сельсовеце.

матны салют завяршае рэвалюцыйны цэрэманіял.

Тав. Убарэвіч ад імя ўрада БССР і камандавання Беларускай ваеннай акругі віншуе чырвонаармейцаў з чырвонай першамайскай прысягай.

— Не можа быць у свеце слова, — гаворыць ён, — мацней, чым слова чырвонага байца, дана-га свайму класу, свайму ўраду.

Зварачаючыся да рабочых, калгаснікаў і байцоў, т. Убарэвіч заклікае іх быць асабліва пільнымі да растучай небяспекі вайны да шалёнай гонкі ўзбраенняў у краінах фашызма.

Совецкі ўрад нястомна змагаецца за захаванне міру, робіць усе намаганні, каб папярэдзіць вайну. Але вораг лязгае зброяй. Мы павінны быць заўсёды ва ўзбраенні, быць заўсёды гатовымі да абароны, разлічваць на свае сілы, на сябе.

Няма слоў, няма магчымасці абрысаваць усе гіганцкія поспехі краіны, кіруемай комуністычнай партыяй і яе вялікім правадыром тав. **Сталіным.** Велізарныя перамогі атрыманы ў барацьбе за стварэнне магутнай індустрыі, за машынабудаўніцтва. На вялікім уздыме знаходзіцца соцыялістычная сельская гаспадарка, узброеная передавой тэхнікай. Расце соцыялістычная культура, дабрабыт шырокіх працоўных мас. Велізарныя дасягненні БССР знайшлі сваё выражэнне ва ўзнагароджанні рэспублікі вышэйшай рэволюцыйнай узнагародай — **ордэнам Леніна.**

З усіх нашых дасягненняў асабліва важны магутны рост боездольнасці слаўнай Чырвонай арміі. У нас — выдатныя байцы, раў. Вось ён бліжэй, мацней. Полем аўладалі танкі. Колькі іх! Не злічыць!

У той час як поле стагнала ад цяжару стальных грамадзін, на гарызонце паказаліся маленькія кропкі, быстра нясучыеся ў паветры насустрач несканчаемым істужкам танкаў. Чым бліжэй, тым больш вырастаюць кропкі. Вось яны ўжо прынялі чоткія абрысы. Незлічоная зграя стальных птушак пакрывае неба. Уперадзе велічава распластаў свае крыллі гіганцкі самалёт. А за ім яшчэ і яшчэ... Сіметрычнымі тройкамі ідуць яны, захоўваючы дзівоснае раўненне. Захапляючая дакладнасць і разлік!

Насустрач адзін аднаму рушацца дзве сілы: на зямлі вераніцы танкаў, у паветры — вераніцы самалётаў. Гэтыя дзве сілы ўвасабляюць у сабе магутнасць арміі дыктатуры пролетарыята.

Гул матораў зліваецца ў магутную сімфонію таржаства сталінскай ідэі індустрыялізацыі, апрануўшай совецкія граніцы ў броню жалеза, сталі і бетона.

Парад войск закончан.

Гэта быў парад пераможцаў, дэманстрацыя несакрушальнай магутнасці СССР, непераможнасці магутнай Чырвонай арміі — арміі рэволюцыйнай свядомасці і передавой тэхнікі.

Гэта была дэманстрацыя таго, на якую велізарную магутнасць апіраецца барацьба за мір, праводзімая нашай партыяй і ўрадам.

Мімаволі ўспаміналіся словы правадыра: «Ні адной пядзі чужой зямлі не хочам, але і сваёй зямлі, ні аднаго вяршка сваёй зямлі не аддамо нікому».

чу з рабочымі адбіць націск ворага. Іх змяняе моладзь: Узброены комсамол, пролетарскае студэнцтва.

Грозная і несакрушальная сіла. Магутны рэзерв непераможнай Чырвонай арміі.

Упершыню ў першамайскім парадзе прынялі ўдзел ваенізаваныя калоны жонак начскладу. Члены стралковых, спартыўных і санітарных гурткоў, варашылаўскія стралкі з вінтоўкамі за плячамі. Футбалісткі з мячамі ў руках. Лаун-тэністкі з ракеткамі. У аднолькавай форме — чырвоных берэтках і хустачках, бездакорна трымаючы строй, праходзяць яны перад трыбунай.

Праплывае велізарны блакітны планер. У сініх камбінезонах ідуць атрады рабочых — членаў аэраклуба: планерысты, парашутысты, энтузіясты авіяцыі. Вольны час яны аддаюць любімай лётнай справе. Гэта — кадры будучых слаўных пераможцаў паветра.

Грукочуць шматлікія грузавікі. Цесна расселіся на іх актывісты Асоавіяхіма — члены гурткоў супроцьпаветранай абароны. З ног да галавы апранутыя ў прагумаваную спецвопратку дэгазатараў, яны робяць незабыўнае моцнае ўражанне.

Нарастае гул барабанаў. Уперадзе малайцавата крочыць атрад піонераў — барабаншчыкаў. За імі доўгай істужкай цягнуцца школьнікі — вучні старэйшых класаў. Вясёлая, шумная, радасная і шчаслівая совецкая дзетвара!

Звонкімі крыкамі «ура» адказваюць яны на прывітанне прадстаўнікоў партыі і ўрада. Шмат вынаходніцтва, дасціпнасці і сапраўднага мастацтва ўкладзена ў афармленне школьных калон. Дзеці наглядна дэманструюць багатыя

Кветкі, безліч кветак.

Законнае пачуццё гонару і радасці за сваю змену ахапляе кожнага пры відзе гэтага вясёлага бурлівага веснавога патоку.

Заціхлі барабаны, аркестр іграе марш. Вырастае лес чырвоных сцягоў. Перад трыбунай праходзіць калона сцяганосцаў — знатных людзей прадпрыемстваў Менска. І ўслед за імі вялізнае поле аэрадрома заліваюць патокі рабочых дэманстрантаў. Цэрыманіяльным маршам праходзяць пролетарыі сталіцы. Па радах бесперапынна перакатваецца грамавое «ўра». Прывітальныя воклічы шырацца, нарастаюць і ператвараюцца ў магутную буру. Рабочыя Менска вітаюць кіраўнікоў партыі і ўрада:

«Няхай жыве вялікі, мудры **Сталін.**».

«Няхай жывуць кіраўнікі ордэнаноснай рэспублікі таварышы, **Гікало, Галадзед, Чарвякоў!**»

Уперадзе—заваяваўшы пераходны сцяг машынабудаўнічы завод імя Кірава. За ім заводы «Большэвік», імя Варашылава, фабрыкі «Октябр», імя Кагановіча, «Комунарка» і інш. Над галовамі плывуць парашуты, узвышаюцца вялікія значкі «ЗОТ». Дэманстранты нясуць транспаранты—паказальнікі выканання промфінплана. На іх — прозвішча лепшых зотаўцаў, ударнікаў завода. Сотні, тысячы партрэтаў правадыроў. І ўсюды — **Сталін,** любімы Сталін. У гэтых партрэтах, у прывітальных надпісах на шматлікіх лозунгах — уся бязмерная любоў да сталёвага правадыра, кіраўніка, настаўніка і друга.

Каля трыбуны кіраўцы выпускаюць стаю галубоў.

Работніцы фабрыкі «Октябр» тут-жа, каля трыбуны арганізу-

Дэманстранты праносяць велізарны транспарант з партрэтам асновапалажнікаў марксізма-ленінізма: «Няхай жыве непераможны чырвоны сцяг **Маркса, Энгельса, Леніна, Сталіна».** І зноў кветкі: букеты нясуць работніцы, імі ўпрыгожаны лозунгі, плакаты. Гірлянды з кветак ахінаюць калоны.

Ідуць прадстаўнікі совецкага мастацтва. Скульптары, архітэктары, мастакі з палітрамі ў руках. Артысты ў жывапісных касцюмах з розных пастановак.

Па 32 чалавекі ў рад ідуць дэманстранты. І не відаць канца гэтай радаснай дэманстрацыі. Вока не можа адарвацца ад нябачанага маляўнічага, прыгожага, велічнага відовішча, ад гэтага мора кветак, заліваючага калоны, ад дзіўнай гармоніі фарбаў і гукаў. Ва ўсіх калонах крыніцай б'е творчая, жывая ініцыятва, вынаходніцтва, рабочая самадзейнасць, робячая цуды.

Дэманстрацыю замыкаюць калоны фізкультурнікаў. Узорна чаканячы крок, у асляпляюча белых касцюмах праходзяць яны міма трыбуны. І тут-жа перастройваюцца, робяць рад вольных гімнастычных рухаў. Перад вачыма з'яўляецца гіганцкі жывы значок «ГПА».

На грузавым аўтамабілі шахматысты інсцэніруюць перамогу совецкага шахматнага руху. Вялікі конь бязлітасна б'е сваіх праціўнікаў. За грузавіком ідуць атрады шахматысаў і шашачнікаў у бела-блакітных касцюмах са зброяй сваёй творчасці ў руках.

75.000 пролетарыяў Менска дэманстравалі ў дзень 1 мая сваю бязмежную адданасць партыі Леніна—Сталіна, сваю бязмерную любоў да вялікай радзімы, сваю гатоўнасць у патрэбны момант грудзьмі стаць на абарону краіны.

Куйбышава выдзяляецца яркасцю фарбаў. Белыя касцюмы. Блішчыць шоўк вопраткі.

У дэманстрацыі прыняло ўдзел 30.000 працоўных горада. Перша-

Калгаснікі арцелі **імя Будзённага** к святу купілі 5 веласіпедаў, 60 камплектаў дзіцячай вопраткі, многія пабялілі і аклеілі хаты, набылі мэблю.

САПРАЎДЫ НАРОДНАЕ СВЯТА

БАБРУЙСК, 3 мая. **(Кар. «Звязды»).** З усходам сонца радасна зашумеў горад. У цэнтры і на ўскраінах, дзе знаходзяцца фабрыкі і заводы, парушаючы ранішнюю цішыню, зайгралі аркестры. Пролетарскія калоны дэманстрантаў рушылі на месца параду, на пляцоўку «Ленінскіх казарм».

Калона лесакамбіната самая магутная і многалюдная. Чатыры тысячы рабочых і работніц яднала яна на першамайскай дэманстрацыі. Пачэснае месца ў дэманстрацыі занялі рабочыя фанернага завода імя Кірава, якія далі на 1 мая самыя вышэйшыя па гораду вытворчыя паказальнікі.

Агульную ўвагу прыцягвае калона мэблевай фабрыкі імя Халтурына. Яна вельмі прыгожа аформлена. Лічбы на плакатах лаканічна гавораць аб тым, што фабрыка выканала свой промфінплан за красавік на 123 проц.

У ногу з пролетарыямі крочыць калона калгаснікаў-ударнікаў, што прыехалі ў горад да сваіх шэфаў — рабочых Бабруйска.

«Ленінскія казармы». На шырокай, усыпанай залацістым пяском плошчы выстраілася магутнае карэ войск гарнізона. Грозна бліщчаць на сонцы штыхі і сталёвыя каскі байцоў. Паднятыя ўверх ствалы цяжкіх гармат. Роўнымі шарэнгамі стаяць кулямётныя тачанкі.

— Парад, смірна-а!..

Бліснуўшы на сонцы выхвачанай з ножнаў шашкай, камандуючы парадам паскакаў галопам насустрач начальніку гарнізона, які прымае парад. Начальнік гарнізона аб'язджае калоны байцоў, віншуе іх з вялікім першамайскім святам. У адказ гучыць магутнае «ўра». Шматлікія аркестры іграюць «Інтэрнацыянал». К гэтаму часу на трыбуну сабраліся кіраўнікі партыйных і совецкіх арганізацый горада, лепшыя прадстаўнікі пролетарскай грамадскасці.

Маладыя байцы прымаюць урачыстую прысягу. Іх словы пакрываюцца гарматнымі залпамі.

Усё прышло ў рух. Каля трыбуны праходзіць пяхота, цвёрда выбіваючы крок, узяўшы вінтоўкі на руку. Праязджае цяжкая артылерыя.

Услед за войскамі рушылі калоны рабочых. Плывуць сцягі. Безліч партрэтаў **Сталіна,** членаў Палітбюро, а таксама тт. **Гікало, Чарвякова, Галадзеда.** На першамайскую дэманстрацыю вышлі не толькі рабочыя, але і іх жонкі і дзеці. Гэта было сапраўды народнае свята.

П. ЧЫКУН.

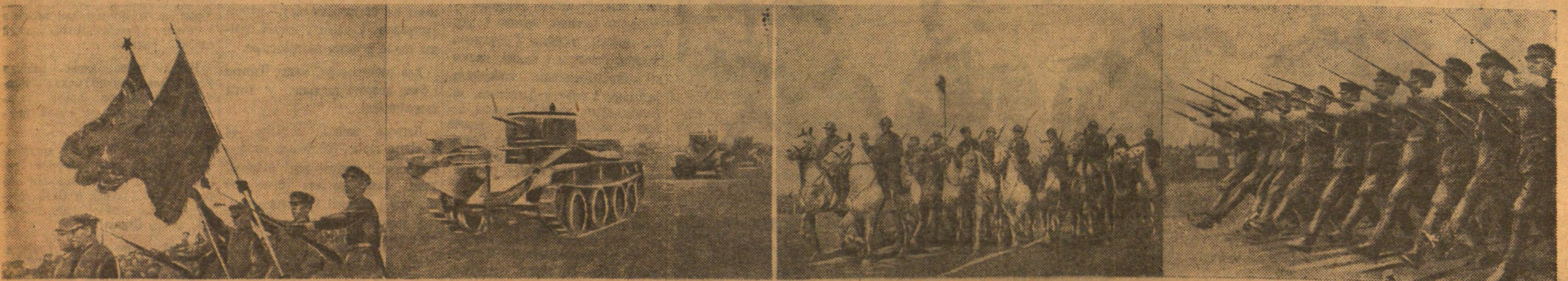

Першамайскі парад у Менску. **ЗЛЕВА НАПРАВА:** баявыя сцягі Н-скай ваеннай часці, танкі, кавалерыя, стралковыя часці.

1 МАЯ Ў МЕНСКУ. Завод імя Варашылава на першамайскай дэманстрацыі.

Пераможца

Вы памятаеце, вядома, запалкі эпохі грамадзянскай вайны. Яны гарэлі мутнавата сінім агеньчыкам. Едкі пах серкі ўдараў у нос: У ... годы ў Рэчыцы на берагу Дняпра, стаяла маленькая фабрыка, адабраная ў багача Шышкіна.

У канцы 1920 і пачатку 1921 года прышоў на гэту фабрыку Невар, Іосіф Іванавіч. Яму было 16 год, меў ён дзве моцных рукі і вялікае жаданне працаваць. Кваліфікацыі ніякай. Прапанавалі стаць падмятальшчыкам. Хлопец не адмовіўся. Ачышчаючы цэхі ад смецця, ён прыглядаўся да работы таварышоў і вельмі яму спадабалася вытворчасць «пахучых» запалак, асабліва работа макальшчыкаў — абмакванне ў серку запалкавай галоўкі. У макальным цэху працаваў па раўнанні рам, на вырабы запалак, па адкатцы вагапетак.

Роднымі сталі цэхі маленькай фабрыкі і хацелася зрабіць для яе што небудзь большае і карыснае. Дакладную дату цяжка ўспомніць: ён быў удзельнікам групы рабочых, паставіўшых на вытворчай нарадзе пытанне аб знішчэнні едкага паху запалак. А ў 1926 годзе ён ужо кваліфікаваным рабочым — макалем, выпускаў прадукцыю добрай якасці.

Іосіф Іванавіч бачыў як побач з мізэрнай фабрыкай «Днепр» вы-

днём машына станавілася больш паслухнянай, з кожным днём ён авалодваў тэхнікай. Справа ішла аб пяршынстве ў соцспаборніцтве. Гэта пяршынства заваяваў тав. Невар.

У 1932 годзе ён прызначаецца брыгадзірам аўтаматчыкаў — гэта была яго першая вялікая перамога ў спаборніцтве.

Чалавек вырастаў ва ўсіх на вачах. З падмятальшчыка—да брыгадзіра на складанейшых машынах. У соцыялістычнай працы выкоўвалася і складалася соцыялістычная свядомасць. У сярэдзіне 1933 года на заводзе быў трывожны час. Людзі працавалі напружана з усіх сіл, але фабрыка была ў прарыве. Нейкі ўнутраны чарвяк тачыў арганізм прадпрыемства. Шкоднікі. Галоўны інжынер Рык. манцёр Цішкевіч, механік Меламед, кантралёр Сцепанчук. Былі і іншыя.

Іосіф Іванавіч яшчэ раз убачыў твар ворага. Перш за ўсё задумаўся як адказаць гадзінам. Ён арганізаваў брыгаднае соцспаборніцтва на ліквідацыю прарыву. Працаваў па дзве змены і не раз заставаўся для працы на трэцяй змене. Да апошніх сіл ён мог працаваць у тыя дні. Таварышы падтрымлівалі яго ў баю. Зноў ён выйшаў пераможцам.

Дзесяць чалавек яго брыгады—

цы атрымала назву імя таварыша **Сталіна**, а ў аўтаматным цэху яна з'яўляецца адзінай сталінскай брыгадай.

Сталінская брыгада тав. Невара спаборнічае з брыгадай Мірона Іванова. Сталінцы ўзялі на буксір яго адстаючую брыгаду. Спаборніцтва правяралася праз кожныя 5 дзён. Апрача ўнутрыбрыгаднага спаборніцтва было арганізавана міжбрыгаднае спаборніцтва. Такім чынам брыгада тав. Іванова падцягнулася і вышла ў перадавыя рады.

Ёсць у Іосіфа Невара і другая радасць. Майстрам змены «а» аўтаматнага цэха фабрыкі працуе яго старэйшы брат Ігнат, зотавец, выдатнік. Другі брат (таксама старэйшы) Віктар працуе макалем у аўтаматным цэху. Ударнік, зотавец, выдатнік. Малодшы брат Сяргей таксама працуе на фабрыцы памочнікам стругаля. Выдатнік, зотавец. І, нарэшце, ударніца стругальнага цэха Люба—яго сястра. Браты і сястра спаборнічаюць паміж сабой. І ў гэтым спаборніцтве Іосіф Іванавіч моцна трымае пяршынства. Ён цяпер паставіў сабе задачу—падрыхтаваць Любу для здачы тэхэкзамена на значок «ЗОТ».

Вось біяграфія тав. Невара Іосіфа Іванавіча, чалавека, які вырас у рэзультаце выхавання людзей соцыялістычнымі метадамі працы. Краіна наша мае сотні тысяч такіх людзей, адданых вялікай соцыялістычнай радзіме, жадаючых толькі быць ёй карыснымі. І на пытанне, якая самая большая прэмія, з якіх вы атрымалі, Невар не задумаваючыся адказвае:

— Імя сталінскай брыгады.

Потым дадае:

— Мая брыгада працуе па выпуску экспартных запалак. Лепшыя водгукі аб якасці прадукцыі фабрыкі «Х Окцябр» гавораць аб тым, што мы перамагаем у сусветным маштабе.

Вы правы, Іосіф Іванавіч.

Н. ГАСМАН.

ХОД СЯЎБЫ ПА БССР НА 30 КРАСАВІКА 1935 г.

№	РАЁНЫ	План ярав. сяўбы	Засеяна	Проц. выкан. плана	У тым ліку засеяна у проц.: Соўгас.	Калгас.	Адзінаасоб. увл. гасп. калгас	Засеяна зернавых у проц.	У тым ліку: Пшаніцы ў проц.	Аўса ў проц.	Ільну ў проц.	Бульбы ў проц.
1.	Барысаўскі	35800	34761	97,1	108,7	106,4	86,9	94,4	103,4	105,5	102,3	103,8
2.	Аршанскі	55134	51106	92,7	79,8	103,2	51,4	104,9	102,8	113,6	106,2	103,7
3.	Старобінскі	20124	18200	90,4	52,7	103,0	59,1	90,6	111,4	106,8	105,1	104,3
4.	Любаньскі	20810	17806	85,6	54,0	99,3	71,2	90,3	123,7	149,9	100,0	98,5
5.	Грэскі	19457	16619	85,4	89,4	87,2	76,4	94,0	101,6	106,2	100,2	99,6
6.	Бабруйскі	32723	27339	83,5	32,1	100,6	74,0	88,2	104,4	106,5	100,0	91,7
7.	Слуцкі	32311	26953	83,4	80,2	87,7	71,1	99,2	135,3	114,9	102,6	99,6
8.	Кіраўскі	31748	22483	70,8	24,2	80,1	60,5	92,2	103,3	104,6	92,6	51,1
9.	Даманавіцкі	26351	18534	70,3	—	79,1	56,6	61,5	84,5	103,2	96,8	78,6
10.	Менскі	47609	33148	69,6	50,3	74,5	73,1	88,5	102,7	119,1	99,8	68,1
11.	Лоеўскі	21774	15147	69,6	62,2	76,4	54,2	57,8	107,0	109,3	100,0	99,8
12.	Чырв.-Слабодскі	17930	12298	68,6	16,9	73,2	61,1	95,3	122,0	102,1	100,0	88,3
13.	Рэчыцкі	36215	24644	68,0	57,9	70,1	67,5	71,0	108,2	109,5	98,8	71,3
14.	Мазырскі	25560	17193	67,3	61,7	69,3	63,1	81,1	88,8	80,7	99,8	79,5
15.	Хойніцкі	24031	16030	66,7	—	71,9	53,2	77,0	97,4	104,1	99,8	63,4
16.	Чашніцкі	28840	19077	66,1	24,8	80,2	14,7	85,3	89,9	94,8	100,2	31,1
17.	Цэрахаўскі	28526	18034	63,2	26,3	74,0	53,8	68,6	103,3	90,6	82,7	51,2
18.	Капаткевіцкі	15915	10050	63,1	29,7	76,8	51,3	50,7	100,0	100,0	95,6	87,4
19.	Брагінскі	20100	12503	62,2	72,6	80,9	30,0	78,8	107,2	101,7	73,2	42,6
20.	Рагачоўскі	40693	24859	61,1	32,7	71,7	49,2	75,3	95,0	92,4	75,7	54,9
21.	Ст.-Дарожскі	19921	11964	60,1	28,4	65,4	54,1	62,9	89,1	86,5	73,8	57,0
22.	Тураўскі	7960	4742	59,6	—	76,3	32,1	66,6	109,0	90,3	69,5	54,0
23.	Глускі	32248	19229	59,6	13,1	66,3	49,0	66,8	97,5	92,7	66,2	40,5
24.	Клічаўскі	23210	13712	59,1	—	62,3	54,7	70,3	100,0	73,9	72,2	39,7
25.	Камарынскі	11417	6745	59,1	—	67,7	45,1	56,1	93,7	90,3	78,5	70,8
26.	Бярэзінскі	36662	21627	59,0	55,7	74,4	38,7	73,8	93,1	100,9	79,0	33,3
27.	Багушэўскі	27136	15974	58,9	—	69,3	14,4	81,8	76,1	86,8	101,8	6,8
28.	Смалявіцкі	35313	20579	58,3	24,9	64,8	53,7	78,5	92,0	88,1	81,0	31,1
29.	Крычаўскі	21280	12343	58,0	44,4	65,6	28,4	81,1	88,2	101,0	140,1	25,4
30.	Жыткавіцкі	10789	6243	57,8	43,3	66,5	52,5	51,5	92,7	91,4	78,3	68,8
31.	Чавускі	45119	26015	57,7	1,5	69,0	9,7	67,7	84,1	77,5	91,3	28,8
32.	Крупскі	20459	11736	57,4	11,5	75,6	17,6	72,2	97,5	77,2	89,5	16,7
33.	Капыльскі	34584	19769	57,2	43,2	67,1	33,3	89,2	94,7	102,4	75,5	38,4
34.	Халопеніцкі	25522	14460	56,7	107,8	66,9	11,6	70,5	71,1	80,6	93,4	18,9
35.	Добрушскі	14825	8328	56,2	42,2	76,4	31,5	61,4	76,1	108,7	68,7	58,0
36.	Уздзенскі	21202	11796	55,6	—	64,8	28,0	73,8	99,7	86,2	77,8	18,5
37.	Ушацкі	32160	17834	55,5	—	70,0	20,0	44,0	34,0	78,3	97,6	7,9
38.	Клімавіцкі	41777	22595	54,1	59,7	59,3	20,2	76,1	85,2	93,1	100,2	23,6
39.	Талачынскі	38991	20961	53,8	112,4	68,8	17,4	80,2	68,9	91,6	97,8	5,9
40.	Жлобінскі	41878	22342	53,4	53,9	62,7	41,9	69,8	91,9	90,3	73,9	34,1
41.	Петрыкоўскі	15121	8038	53,2	49,3	65,2	39,3	48,3	109,3	113,7	84,3	64,3
42.	Чачэрскі	19666	10372	52,7	11,0	61,3	34,3	55,2	92,7	89,8	77,8	53,8
43.	Быхаўскі	40960	21421	52,3	42,4	61,9	29,6	75,5	85,1	105,3	83,1	13,3
44.	Бешанковіцкі	39991	20722	51,8	—	77,6	7,7	64,2	58,4	70,5	100,3	0,9
45.	Прапойскі	25000	12852	51,4	21,5	56,5	32,8	63,0	95,0	86,0	84,1	30,7
46.	Віцебскі	31378	16112	51,3	58,0	62,0	12,9	83,5	89,9	108,5	85,0	9,6
47.	Касцюковіцкі	39255	20056	51,1	6,6	59,4	21,9	68,5	94,6	93,5	89,5	20,7
48.	Гомельскі	20875	10575	50,7	45,7	70,5	27,6	62,4	102,5	110,4	78,9	38,7
49.	Парыцкі	28006	14008	50,0	31,6	53,9	45,1	61,2	95,3	89,5	54,2	26,2
50.	Сенненскі	33363	16652	49,9	12,3	60,2	6,6	67,4	66,8	78,8	100,4	1,6
51.	Рудзенскі	27441	13675	49,8	28,4	62,7	36,6	80,2	87,0	87,5	76,9	15,2
52.	Лёзненскі	44315	21703	49,0	25,4	55,6	15,4	60,8	39,2	75,9	100,4	1,7
53.	Чэрыкаўскі	28270	13693	48,4	—	53,7	13,1	67,1	93,9	92,0	91,0	17,5
54.	Бялыніцкі	30556	14716	48,2	—	61,1	27,1	68,9	78,0	70,5	83,2	10,8
55.	Свяцілавіцкі	18922	8875	46,9	—	53,3	22,3	43,3	57,4	73,3	54,1	21,2
56.	Шклоўскі	50410	23405	46,4	1,4	57,0	27,7	56,9	53,3	69.5	94,1	7,5
57.	Чэрвеньскі	29725	13650	45,9	16,5	58,4	28,2	62,6	88,9	69,5	66,4	24,4
58.	Кармянскі	29170	13335	45,7	17,0	51,2	35,0	61,0	87,7	67,8	47,5	27,4
59.	Нараўлянскі	18758	8555	45,6	34,3	54,9	35,3	40,0	91,2	96,1	76,6	48,4
60.	Уваравіцкі	27287	12373	45,3	58,4	55,2	30,8	65,1	92,4	77,3	63,5	15,7
61.	Лепельскі	31497	14198	45,1	10,6	52,6	9,0	58,5	53,8	76,0	100,8	4,8
62.	Горацкі	39106	17592	45,0	57,2	51,6	18,9	58,4	53,3	62,1	84,1	2,7
63.	Магілеўскі	57882	25887	44,7	33,5	52,0	31,9	71,8	75,1	88,9	74,8	7,7
64.	Буда-Кашалеўскі	20900	9268	44,3	—	52,1	27,5	70,5	85,9	78,7	66,5	10,6
65.	Журавіцкі	27447	12170	44,3	—	53,2	20,6	63,7	87,4	71,4	70,4	15,4
66.	Дзяржынскі	33650	14836	44,1	110,0	44,9	24,8	60,2	77,7	74,0	77,4	14,3
67.	Ветрынскі	23345	10221	43,8	85,3	54,2	4,1	59,8	55,1	72,1	81,5	2,3
68.	Веткаўскі	18552	8032	43,3	64,2	55,5	20,8	64,8	82,8	105,0	57,0	17,7
69.	Бягомльскі	18550	7800	42,0	—	48,4	20,0	59,2	91,5	73,2	65,9	0,4
70.	Лельчыцкі	14900	6259	42,0	33,0	52,8	30,3	32,4	78,5	90,4	72,4	62,7

вай фабрыкі «Х Окцябр». У 1931 годзе ён упершыню ўвайшоў у цэхі, абсталяваныя па апошняму слову тэхнікі. Стаялі машыны, да якіх без ведаў страшна падыйсці. Машыны самі наразаюць салюмку, абмакваюць галоўкі запалак, клеюць каробкі, напаўняюць іх запалкамі і пакуюць у скрынкі. Паставілі рабочым ля вялікай і складанай машыны аўтамата «Ідэал». Было абвешчана соцыялістычнае спаборніцтва на хутчэйшае аўладанне тэхнікай, на асваенне новых машын.

Недастаткова граматна Іосіф Іванавіч запісваў у сшыткі назвы дэталей аўтамата: набівачны апарат, макальны апарат, выштурхвальнік, прыёмнікі. З кожным

аўтаматы «Ідэал», на якіх яны працуюць, заўсёды ў іспраўнасці, чыстыя і працуюць бесперапынна. Іосіф Іванавіч ганарыцца ўдарнікамі сваёй брыгады. Зарадчык Гірыловіч Захар, падрэзчыца Курыловіч Анна, перакладчыца Гладкова Насця, зарадчыца Цішкевіч Тацяна, падрэзчыца Будніцкая Надзя і перакладчыца Суворава Анна—усе ўдарнікі, здаўшыя тэхэкзамен на выдатна. На грудзях ва ўсіх іх значок «ЗОТ».

У мінулым годзе было абвешчана ўнутры-заводскае спаборніцтва на брыгаду суцэльнай тэхнічнай граматнасці, ударна выконваючай промфінплан. Брыгада тав. Невара атрымала пяршынства ў гэтым спаборніцтве і першай па фабры-

ПЕРШАМАЙСКІ ПАРАД У МЕНСКУ. Калгасны батальён.

71. Хоцімскі	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
72. Дубровенскі	37645	15634	41,5	18,9	54,4	15,8	52,5	38,7	66,7	89,4	1,7
73. Ельскі	15977	6634	41,5	144,9	43,4	26,6	31,2	105,3	91,3	68,6	38,6
74. Лагойскі	25300	10250	40,5	2,2	49,5	23,9	58,1	72,5	64,7	79,8	15,3
75. Заслаўскі	22713	9150	40,3	44,9	48,1	9,4	62,6	74,6	73,2	83,0	3,4
76. Гарадоцкі	27465	10576	38,5	15,3	59,2	12,9	50,1	74,0	46,6	53,4	1,0
77. Асіпавіцкі	22700	8740	38,5	5,9	46,1	26,3	52,8	94,1	55,3	62,8	17,5
78. Круглянскі	27942	10588	37,9	5,6	49,9	10,3	49,3	42,3	57,4	81,7	6,3
79. Суражскі	30742	11659	37,9	35,6	58,9	13,9	47,9	46,3	50,1	58,6	0,3
80. Дрысенскі	35400	12619	35,6	17,7	48,6	7,4	44,8	34,7	68,5	71,9	0,2
81. Мехаўскі	29754	10128	34,0	11,8	42,7	13,3	43,2	90,5	33,3	57,4	0,6
82. Дрыбінскі	34404	11188	32,5	—	39,9	12,7	44,3	54,7	43,1	64,7	2,4
83. Пухавіцкі *)	22635	7311	32,4	4,6	47,2	12,2	46,4	69,9	49,7	67,6	5,2
84. Сіроцінскі	32711	10002	30,6	15,4	43,0	1,7	37,1	59,0	40,4	68,5	0,9
85. Полацкі	27549	7998	29,1	—	41,8	8,9	42,4	41,8	54,3	75,2	0,6
86. Мсціслаўскі	45559	12938	28,4	—	33,9	2,3	27,3	31,4	20,5	94,3	—
87. Расонскі	26300	7415	28,2	—	41,5	10,8	32,6	20,4	51,0	63,4	2,0
88. Чырвонапольскі	29786	8040	27,0	59,3	32,3	12,0	40,1	62,5	36,4	39,8	3,7
89. Асвейскі	15217	4086	26,9	—	38,0	5,3	36,8	42,0	40,6	45,3	0,5
90. Плешчаніцкі	21100	5449	25,8	16,8	33,5	10,8	35,9	72,0	32,0	34,1	3,6
Усяго па БССР без соўгасаў Упоўнаркомсоўгасаў	2561295	1356383	53,0	42,1	62,2	32,4	65,1	79,3	80,9	82,9	33,7
Было на 30-IV—34 г.	—	1174791	45,5	24,2	52,6	39,9	64,8	74,7	80,3	55,4	29,1

*) Весткі па становішчу на 25 красавіка.

УЧОТНА-СТАТЫСТЫЧНЫ АДДЗЕЛ НКЗ БССР.

Па той бок пагранічных слупоў

Радасна, з уздымам сустрэлі працоўныя масы Совецкага Саюза свой пролетарскі Першамай. Пераможны шлях пройдзенай барацьбы, цвёрдая ўпэўненасць у заўтрашнім дні параджаюць шчаслівыя ўсмешкі на тварах тружанікаў, афарбоўваюць у яркія колеры святочныя дні, усяляюць вяселле ў кватэры рабочых, у дамы калгаснікаў.

Радасць — ва ўсёй вялікай пролетарскай дзяржаве. Радасць і лікаванне — у Совецкай Беларусі, неадлучнай частцы Совецкага Саюза.

Яшчэ-б не лікаваць і не радавацца! Няма рабства, няма нацыянальнага ўціску. Магутна соцыялістычная гаспадарка. Вырасла індустрыя, працвітаюць калгасы, соўгасы. Няма ранейшай цемры, прышчэпленасці, галечы. Ёсць светлае, культурнае, заможнае жыццё. Свабодна праца. Адчынены дзверы да навукі, мастацтва.

Вышэйшая рэволюцыйная ўзнагарода — ордэн Леніна—яркі сімвал перамог Совецкай Беларусі, магутнага фарпоста соцыялізма на межах з капіталістычным светам.

Пагранічныя слупы аддзяляюць ад нас нашых братоў па класу — рабочых і працоўных сялян Заходняй Беларусі. Яны таксама сустракалі Першае мая. Але змрочны іх твары, гнеўны ўзрокі. Іх сэрцы кіпяць гневам і нянавісцю да тых, хто штыхом і нагайкай выкалачвае прыбыткі, хто ў імя нажывы топча ўсе правы чалавека.

Першае мая там — гэта баявая проба пролетарскіх сіл, буравеснік рэволюцыйных штормаў і шквалаў...

ШТО ТАКОЕ ЦУКАР?

У нас у першамайскія дні ў рабочых калектывах арганізоўваліся балы, маскарады, масавыя танцы. Кветкі, зеляніна, яркая святочная вопратка ажыўлялі гарады і вёскі.

Дзеці рабочых і калгаснікаў адпраўляліся ў свае традыцыйныя катанні на расфарбаваных аўто, іх чакалі вясёлыя гульні на ранішніках, падарункі, смачныя рэчы, святочны стол дома.

А там...

«Каля аўтамабіля сабраліся сяляне, сярод іх шмат абарваных, паўголых і замораных дзяцей. Уласнік аўтамабіля даў ім па кавалачку цукру, але дзеці не ведалі, што гэта такое і доўга раіліся паміж сабою, што ім рабіць. Да гэтага ніхто з іх не бачыў цукру».

Гэты факт прыведзен з газеты **«Зялёны штандарт»**. Нашаму совецкаму чытачу трэба добра падумаць, каб зразумець—у чым справа. Удумайцеся глыбей: дзеці не ведаюць, што такое цукар!

У гэтым як быццам-бы маленькім факце, як у фокусе, адлюстроўваюцца вялікія народныя пакуты, адлюстроўваецца капіталізм з яго крызісамі, з яго галечай, ізуверствам.

НАРОДЖАНЫЯ БЕСПРАЦОЎНЫМІ

Беспрацоўе ракавой зданню навісла над рабочымі кварталамі. Яно нясе голад. Яно пазбаўляе элементарных умоў чалавечага існавання.

За ўсе гады белапольскай акупацыі ў Заходняй Беларусі беспрацоўе не дасягала такіх велізарных размераў, якія ёсць зараз. Калі ў цэнзавай прамысловасці занята каля 20 тысяч рабочых, то афіцыяльна застрахаваных налічваецца звыш 25 тысяч чалавек. Гэта дае толькі адну трэць фактычных беспрацоўных, большая частка якіх не мае ўжо работы на працягу 3—4 год.

Беспрацоўе асабліва ўзрасло сярод моладзі. Прывядзем вытрымку з газеты **«Кур'ер Віленскі»** за 11 красавіка 1934 г. У артыкуле, пад загалоўкам «Народжаныя беспрацоўнымі» чытаем:

«Вырастае новае пакаленне моладзі, якое ніколі не працавала і не ведае, што значыць выконваць штодзённа сістэматычную працу. Гэта — народжаныя беспрацоўныя. Канчаючы школу, загадзя ведаюць, што работы не атрымаюць і не маюць надзеі яе дастаць. Ведаюць, што ў жыцці іх нішто не чакае. Як гэта дзіўна гучыць: юнацтва без надзеі і перспектыў».

І далей газета прыводзіць даныя, што ў 1929 годзе працавала 75 тысяч моладзі ва ўзросце ад 15 да 18 год, а ў 1933 г. — толькі 23 тысячы чалавек, г. зн. на 52 тысячы менш. А гэтыя даныя адносяцца толькі да той моладзі, якая працавала на прадпрыемствах, ахопленых афіцыяльнай статыстыкай.

РУКА ЦЯГНЕЦЦА ЗА МІЛАСТЫНЯЙ

Не трэба ўладаць асабліва багатым вабражэннем, каб прадставіць сабе жудасную карціну жыцця беспрацоўных. Бяздомнасць, трушчобы, высяленні, самагубствы...

Вось даныя анкеты, праведзенай дзяржаўным інстытутам сярод 1277 беспрацоўных: толькі 9 проц. беспрацоўных маюць асобны ложак; 23 проц. маюць на дваіх, а 15 проц. — на трох; каля 20 проц. беспрацоўных маюць адзін ложак на 4—6 чалавек.

Паводле гэтай-жа анкеты на кожныя 100 беспрацоўных прадана з хатніх рэчаў 46 крэслаў, 34 ложкі, 89 лыжак, 65 нажоў, 93 талеркі і т. д.

Кватэрная плата — святая святых для домаўласнікаў. Гэта-ж часціца «свяшчэннага» прынцыпу прыватнай уласнасці. Ці можна пры гэтых умовах здзіўляцца масавым выкідваннем неплацельшчыкаў на вуліцу, пад адкрытае неба?

«У Вільні ўжо на працягу некалькіх дзён збіраюцца на вуліцах групы людзей, якія назіраюць патрасаючую сваёй жудасцю з'яву. Некалькі сем'яў, выселеных са сваіх кватэр, размясціліся на бруднай вуліцы. У палатках, поўных неапісуемага бруду, блукаюць змораныя, худыя дзеці, а на ложках і рыззі сядзяць або ляжаць у роспачы галодныя жанчыны. Жывуць тым, што дасць які-небудзь праходзячы».

Жабрацтва следуе па пятах беспрацоўя. Гэтага не можа ўтаіць нават буржуазная прэса.

«Газета Варшавска» прыводзіць шматлікія факты з жыцця беспрацоўных і прыходзіць да невясёлага вываду:

«Усюды відны ўпершыню працягваемыя за міластыняй рукі. Магчыма страшэнная здань голаду прымусіла іх да гэтага. Перабіваючыся ў жабрацтве, у голадзе, яны няўпэўнена глядзяць на будучае сваіх дзяцей».

Велізарны рост жабрацтва назіраецца за апошнія гады ў Вільні, Беластоку і іншых гарадах Заходняй Беларусі. У статыстычным штогодніку г. Вільні знаходзім наступныя лічбы аб беднасці насельніцтва гэтага горада. У 1928-29 г. у віленскім гарадскім самакіраўніцтве (магістраце) выдана было 522 пасведчанні аб беднасці, у 1932-33 г. — 14.984, а ў 1933-34 г. — 19.015. Гэта азначае павелічэнне колькасці беднякоў у Вільні за гэтыя гады ў 36 раз.

Цяжкае становішча беспрацоўных яшчэ больш пагоршваецца сістэматычным змяншэннем і без таго мізэрнай урадавай дапамогі, зараз амаль поўнасцю ліквідаванай і замененай катаржнымі прымусовымі работамі.

Нечалавечыя ўмовы жыцця, беспрасветнае, мізэрнае існаванне параджаюць сярод беспрацоўных нямала фактаў самагубстваў. Не ўсе паднімаюцца да ўсведамлення задач рэволюцыйнай барацьбы. Роспач штурхае ў абдымкі смерці. У ёй шукаюць выхаду з тупіку. «Работнік» піша:

«Рубрыка самагубстваў у газетах рэгіструе ўсё новыя выпадкі. Прычына гэтаму—адсутнасць работы і даху над галавой. Нязначныя брудныя прытулкі не могуць умясціць заўсёды ўзрастаючую хвалю беспрацоўных. Толькі турэмныя сцены ад часу-да-часу прымаюць у свае турэмныя абдымкі бяздомных за злачынствы, пакражу, напады і забойствы».

„ТУЖЭЙ ПАДЦЯГНУЦЬ ПАЯСЫ"

Яшчэ больш яркую карціну заняпаду, дэградацыі і збяднення прадстаўляе сабой вёска Заходняй Беларусі. Пілсудчыкі з цынічнай шчырасцю раяць сялянам «тужэй падцягнуць паясы». І гэтыя паясы падцягнуты ўжо да адказу...

Непасільныя падаткі, запазычанасць, экзекуцыі разбураюць працоўныя сялянскія гаспадаркі. Людзі безнадзейна глядзяць на сваё будучае.

Паводле даных сельскагаспадарчага інстытута ў Пулавах за час крызіса землеўласніцкі прыбытак сельскай гаспадаркі зменшыўся на 70 проц. Падзенне цэн на сельскагаспадарчыя прадукты прывяло да зніжэння даходаў на 60 проц.

Не так даўно міністр земляробства Панятоўскі на апошняй сесіі сейма быў вымушан прызнаць, што расходы сям'і селяніна з 4-х чалавек на такія прадметы, як вопратка, бялізна і абутак (у цэнах 1928 года) упалі ў 1934 годзе да 64 злотых супроць 124 злотых у 1928 годзе. Збыт сельскагаспадарчых машын у тым-жа параўнанні складае 11 проц. Спажыванне прамысловых тавараў у вёсцы зменшылася на 53 проц.

НА „ЧАЦВЯРЦІНКАХ" ХУДАСОЧНАЙ ЗЯМЛІ

Малазямелле—біч працоўных сялянскіх гаспадарак. Паводле даных статыстычнага кіраўніцтва Польшчы ёсць 2.110 тысяч гаспадарак, уладаючых 1,3 гектара пахаці і атрымліваючых доход... 1,5 злотых у дзень. Лік членаў гэтых сем'яў складае 11 мільёнаў чалавек. Такім чынам, 35 проц. насельніцтва дзяржавы пакутуе на карлікавых гаспадарках, не мае нават самых неабходных сродкаў да існавання. Бясплодная работа на «чацвярцінках» дрэннай зямлі адбірае апошнія сілы.

Жабрацкі жыццёвы ўзровень асабліва зніжаецца велізарнымі па сваіх размерах падаткамі. А гэтыя падаткі і паборы год за годам растуць. У параўнанні з даваенным часам падаткі на сярэднюю гаспадарку ўзраслі ў 6—7 раз, на што ідзе 1/3 усёй прадукцыі сярэдняй гаспадаркі. Падатковая запазычанасць насельніцтва Віленскага, Беластоцкага і Палескага ваяводстваў складае 80 мільёнаў злотых. У папярэднім бюджэт на 1935-36 г. уведзены новыя падаткі ў суме 70 мільёнаў злотых. Да ўсяго гэтага трэба дадаць, што велізарнейшыя рынкачныя зборы паглынаюць звыш 20 проц. выручаемай сялянамі ад продажу прадуктаў сумы.

Нядоімшчыкі падвяргаюцца бязлітасным мерам спагнання, масаваму продажу жывёлы, хатняга скарбу і зямельных участкаў.

НАЗАД—ДА ЛУЧЫНЫ

Вось як апісваюць сваё жыццё нарочанскія сяляне, Віленскага ваяводства. Рыбныя промыслы ў возеры Нароч складалі асноўную крыніцу існавання ваколічнага сялянства. Зараз возера адабрана дзяржаўнай манаполіяй лясоў. Канчаткова разораныя гэтым, нарочанцы падалі такую заяву ў міністэрства земляробства:

«Мала хто з нас можа дазволіць купіць сабе газы, мы варочаемся да лучыны. Цукру амаль не бачым, запалак не ўжываем, агонь пазычае адна хата ў другой, а адзежы і абутку мы не можам дазволіць сабе купіць. Соль з'яўляецца вельмі каштоўнай. Большасць з нас з паловы зімы павінны купляць хлеба. Трацячы права лавіць рыбу, мы і нашы сем'і пазбаўляемся магчымасці існавання».

Гэта заява падпісана ад імя 665 гаспадарак з 16 вёсак. На аднаго нарочанскага селяніна ў сярэднім прыходзіцца 0,86 гектара зямлі. Не дзіўна, што хранічны голад гэтай мясцовасці з'яўляецца прычынай пастаяннай эпідэміі і вельмі высокай смяротнасці.

РАСЦЕ І МАЦНЕЕ АДЗІНЫ РЭВОЛЮЦЫЙНЫ ФРОНТ

Фашызм праводзіць сваю грабежніцкую палітыку шляхам тэрору і жорсткіх рэпрэсій над працоўнымі Заходняй Беларусі. Турмы перапоўнены рэволюцыйнымі барацьбітамі. Лік арыштаваных за 1934 год узрос у параўнанні з папярэднім годам у тры разы. Рэжым свавольства, забойстваў і здзекаў пануе ў турэмных засценках.

Крывавыя расправы з рабочымі і сялянамі, карныя экспедыцыі, суды, катарга, шыбеніцы—вось што характарызуе фашысцкую дактатуру.

Рабочы клас і працоўнае сялянства, пад кіраўніцтвам компартыі Польшчы і компартыі Заходняй Беларусі, вядуць гераічную барацьбу супроць наступлення капітала. Магутныя хвалі стачак пракочваюцца па прадпрыемствах усіх галін прамысловасці.

Не гледзячы на ўзмацненне фашысцкага тэрору, 1935 год адзначан моцным уздымам забастовачнага руху. У прыватнасці, трэба адзначыць усеагульныя забастоўкі гарнякоў у каменнавугольных басейнах, усеагульную стачку 90 тыс. лодзінскіх тэкстыляў у студзені, а таксама забастоўкі ў Чэнстахове, Лодзі, Беластоку і іншых прамысловых цэнтрах Польшчы. На працягу трох кварталаў 1933 г. былі зарэгістраваны 194 забастоўкі, ахапіўшыя 1.374 прадпрыемствы і 46.691 рабочага, а за той-жа перыяд 1934 г. зарэгістравана 263 забастоўкі, ахапіўшыя 1.885 прадпрыемстваў і 73.211 рабочых. Бурныя дэманстрацыі беспрацоўных, стварэнне камітэтаў па барацьбе з выкідваннем рабочых з кватэр на вуліцу—паведамленні аб усім гэтым часта можна знайсці на старонках газет.

Расце рэволюцыйная актыўнасць сялян, якія ўсё часцей і часцей аказваюць супраціўленне секвестратарам, арганізавана выступаюць супроць фашысцкага свавольства.

Усё ясней і ясней у вачах мас вырысоўваецца здрадніцкая роля соцыял-дэмакратыі і нацыянал-фашыстаў, расце і мацнее адзіны рэволюцыйны фронт.

Ідэя штурму спее ў свядомасці мас!

Рабочы клас і працоўнае сялянства Заходняй Беларусі і Польшчы вышлі на першамайскія дэманстрацыі пад лозунгам барацьбы з фашызмам, барацьбы за сваё соцыяльнае і нацыянальнае вызваленне, за абарону СССР—соцыялістычнай бацькаўшчыны працоўных усяго свету.

Б. П.

ТЭКСТ СОВЕЦКА-ФРАНЦУЗСКАГА ДАГАВОРУ УЗАЕМНАЙ ДАПАМОГІ

«Цэнтральны Выканаўчы Камітэт Саюза Совецкіх Соцыялістычных Рэспублік і прэзідэнт французскай рэспублікі,

натхнёныя жаданнем умацаваць мір у Еўропе і гарантаваць яго блага для сваіх краін, забяспечыўшы больш поўным чынам дакладнае прымяненне палажэнняў статута Лігі нацый, накіраваных на падтрыманне нацыянальнай безапаснасці, тэрытарыяльнай цэласнасці і палітычнай незалежнасці дзяржаў.

рашыўшы прысвяціць свае намаганні падрыхтоўцы к заключэнню еўрапейскага пагаднення, праследуючага гэту мэту, і, наўперад да гэтага, садзейнічаць, наколькі ад іх залежыць, эфектыўнаму прымяненню палажэнняў статута Лігі нацый, —

рашылі заключыць дагавор з гэтай мэтай і назначылі сваімі ўпаўнаважанымі:

Цэнтральны Выканаўчы Камітэт Саюза Совецкіх Соцыялістычных Рэспублік: п. Уладзіміра Пацёмкіна, члена Цэнтральнага Выканаўчага Камітэта, надзвычайнага і паўнамочнага пасла пры прэзідэнце французскай рэспублікі,

прэзідэнта французскай рэспублікі п. П'ера Лаваля, сенатара міністра замежных спраў,

якія пасля абмену сваімі паўнамоцтвамі, прызнанымі знаходзячыміся ў патрэбнай форме і належным парадку, умовіліся аб наступных пастановах:

АРТЫКУЛ I

У выпадку, калі СССР ці Францыя з'явіліся-б прадметам пагрозы ці небяспекі нападу з боку якой-небудзь еўрапейскай дзяржавы, Францыя і адпаведна СССР абавязваюцца прыступіць абаюдна да неадкладнай кансультацыі ў мэтах прыняцця мер для захавання пастаноў артыкула 10 статута Лігі нацый.

АРТЫКУЛ II.

У выпадку, калі ва ўмовах, прадугледжаных у артыкуле 15, параграф 7 статута Лігі нацый, СССР і Францыя з'явіліся-б, не гледзячы на шчырыя мірныя намеры абодвух краін, прадметам нявыкліканага нападу з боку якой-небудзь еўрапейскай дзяржавы, Францыя і ўзаемна СССР акажуць адзін другому неадкладна дапамогу і падтрыманне.

АРТЫКУЛ III

Прымаючы пад увагу, што, згодна артыкула 16 статута Лігі нацый, кожны член Лігі, які прыбягае да вайны наперакор абавязацельствам, прынятым у артыкулах 12, 13 або 15 статута, тым самым разглядаецца як зрабіўшы акт вайны супроць усіх другіх членаў Лігі, — СССР і ўзаемна Францыя абавязваюцца, у выпадку, калі адна з іх з'явіцца ў гэтых умовах і, не гледзячы на шчырыя мірныя намеры абодвух краін, прадметам нявыкліканага нападу з боку якой-небудзь еўрапейскай дзяржавы, аказаць адзін другому неадкладна дапамогу і падтрыманне, дзейнічаючы прымяняльна да артыкула 16 статута.

Тое-ж абавязацельства прынята на выпадак, калі СССР ці Францыя з'я-

Зроблена ў Парыжы ў двух экземплярах.

«У момант падпісання совецка-французскага дагавору ўзаемнай дапамогі ад гэтага числа, упаўнаважаныя падпісалі наступны пратакол, які будзе ўключан у абменьваемыя ратыфікаваныя граматы дагавору.

I

Умоўлена, што вынікам артыкула 3 з'яўляецца абавязацельства кожнага дагаварваючагася боку аказаць неадкладную дапамогу другому, саабразуючыся безадкладна з рэкамендацыямі совета Лігі нацый, як толькі яны будуць вынесены ў сілу артыкула 16 статута. Умоўлена таксама, што абодва дагаварваючыяся бакі будуць дзейнічаць згодна, дабы дасягнуць таго, каб совет вынес свае рэкамендацыі з усёй скорасцю, якой патрабуюць абставіны, і што, калі, не гледзячы на гэта, совет не вынесе з той ці іншай прычыны ніякай рэкамендацыі, і калі ён не дасягне аднагалосся, то абавязацельства дапамогі тым не менш будзе выканана. Умоўлена таксама, што абавязацельствы дапамогі, прадугледжаныя ў даным дагаворы, адносяцца толькі да выпадку нападу, зробленага на ўласную тэрыторыю таго ці другога дагаварваючагася боку.

II

Паколькі агульны намер абодвух урадаў заключаецца ў тым, каб ні ў чым не парушаць даным дагаворам абавязацельстваў, прынятых раней СССР і Францыяй у адносінах да трэціх дзяржаў у сілу апублікаваных дагавароў, то ўмоўлена, што пастановы памянёнага дагавору не могуць мець такога прымянення якое, будучы несумяшчальным з дагаворнымі абавязацельствамі, прынятымі адным з дагаварваючыхся бакоў, падвергла-б гэты апошні санкцыям міжнароднага характару.

III

Абодва ўрады, лічачы пажаданым заключэнне рэгіянальнага пагаднення, мэтаю якога з'явілася-б арганізацыя безапаснасці дагаварваючыхся дзяржаў і якое разам з тым магло-б уключыць абавязацельствы ўзаемнай дапамогі ці суправаджацца такавымі, прызнаюць адзін за другім магчымасць, у адпаведным выпадку ўдзельнічаць з абаюднай згоды ў той форме, прамой ці ўскоснай, якая прадстаўлялася-б падыходзячай у падобных пагадненнях, прычым абавязацельствы гэтых пагадненняў павінны замяніць сабою тыя, якія выцякаюць з данага дагавору.

IV

Абодва ўрады канстатуюць, што перагаворы, рэзультатам якіх з'явілася падпісанне данага дагавору, былі пачаты першапачаткова ў мэтах дапаўнення пагаднення аб безапаснасці, ахватваючага краіны паўночнага ўсхода Еўропы, а іменна: СССР, Германію, Чэхаславакію, Польшчу і суседнія з СССР балтыцкія дзяржавы, побач з гэтым пагадненнем павінен быў быць заключан дагавор аб дапамозе паміж СССР, Францыяй і Германіяй, у якім кожная з гэтых

К ПАДПІСАННЮ СОВЕЦКА-ФРАНЦУЗСКАГА ДАГАВОРУ УЗАЕМНАЙ ДАПАМОГІ

ПАРЫЖ, 2 мая. (БЕЛТА). Сёння, у 18 г. 30 мін., (па Парыжскаму часу) паўпрэд СССР т. **Пацёмкін** прыехаў у міністэрства замежных спраў для падпісання совецка - французскага дагавору. Яго суправаджалі: советнік т. **Дзівількоўскі,** першы сакратар паўпрэдства т. **Саколін** і генеральны сакратар НКЗС т. **Гершэльман.**

У 19 г. 20 мін. у габінет Лаваля былі запрошаны прадстаўнікі французскага, совецкага і міжнароднага друку, якім было зроблена наступнае афіцыяльнае паведамленне:

«Пан П'ер Лаваль, міністр замежных спраў, і п. Уладзімір Пацёмкін, паўпрэд СССР, падпісалі сёння, у 18 гадзін 30 мінут, ва французскім міністэрстве замежных спраў франка-совецкі дагавор узаемнай дапамогі.

Гэты дакумент змяшчае дагавор, які складаецца з пяці артыкулаў, і адзін пратакол. Абавязацельствы, якія ў іх змяшчаюцца, базуюцца на артыкулах 10, 15 і 16-м статута Лігі нацый. Яны змяшчаюць абавязацельства для абодвух бакоў кансультавацца ў выпадку пагрозы агрэсіі і аказваць падтрыманне ў выпадку неспраўакаванага нападу. Яны маюць таксама мэтай забяспечыць дзейнасць палажэнняў статута Лігі нацый і рэкамендацый, якія належыць прымаць Совету.

Гэтыя абавязацельствы, прызначаныя для падтрымання міру ў Еўропе і прынятыя ў поўнай суадпаведнасці з ранейшымі абавязацельствамі абодвух урадаў, не выключаюць ніякім чынам магчымасці для іх удзельнічаць з іх узаемнай згоды ў рэгіянальным пагадненні, заключэнне якога астаецца пажаданым».

Услед за гэтым **ЛАВАЛЬ** зрабіў прадстаўнікам друку наступную заяву:

«У момант, калі мы падпісваем акт, які ўвенчвае шчаслівыя рэзультаты перагавораў, я хачу выказаць сваё задавальненне. Мы мелі толькі адзін клопат: уключыць нашы дзве краіны ў справу арганізацыі безапаснасці ў Еўропе. Мы добраахвотна асталіся пры гэтым у рамках Лігі нацый. З самага пачатку перагавораў мы таксама паклапаціліся аб тым, каб ні адна краіна не была выключана з нашага дыпламатычнага пачынання. Мы працавалі для справы міру».

Затым т. **ПАЦЁМКІН** зрабіў наступную заяву:

«З глыбокім задавальненнем я змацоўваю сваім подпісам дакумент, які азначае новы этап у развіцці ўзаемаадносін паміж СССР і Францыяй. Дагавор аб узаемнай дапамозе, заключаны паміж нашымі дзяржавамі ў рамках Лігі нацый, не толькі замацоўвае звязваючыя іх узы. Гэты акт мае значна больш шырокае значэнне. З поўным правам можна прызнаць яго асабліва важным укладам у справу арганізацыі безапаснасці ў Еўропе. Само сабой разумеецца, што наш дагавор не накіраван ні супроць адной краіны.

Абодва ўрады прадаўжаюць лічыць, што абавязацельствы, якія змяшчаюцца ў ім, могуць і павінны пашырацца на ўсё больш шырокае кола дзяржаў, шчыра зацікаўленых у падтрыманні міру.

Пераконаны ў станоўчых рэзультатах, якія будзе мець наша новае пагадненне з Францыяй, я аддаю належную дань павагі яго ініцыятарам і віншую ўсіх, садзейнічаўшых яго шчасліваму завяршэнню».

Услед за гэтым Лаваль заявіў:

«Я выеду ў чацвер, 9 мая, у Маскву, куды я прыбуду ў панядзелак, 13 мая, пасля таго як я правяду ў Варшаве суботу, 11 мая. Я прабуду ў Маскве тры дні».

У заключэнне прадстаўнік французскага друку прынёс віншаванне Лавалю і Пацёмкіну з шчаслівым сканчэннем перагавораў і з заключэннем дагавору.

—o—

ТЭЛЕГРАМА ЛАВАЛЯ тав. ЛІТВІНАВУ

Рапарт Ураду БССР і каман даванню БВА ад удзельнікаў вело-прабегу Смаленск—Менск.

□ □ □ □ □ □ □ □ □ □ □ □ □ □ □ □

АБ ПЕРАДАЧЫ ДЗЯРЖАЎНЫХ ПРАДПРЫЕМСТВАЎ, БУДЫНКАЎ І ПАБУДАВАННЯЎ

ПАСТАНОВА ЦЭНТРАЛЬНАГА ВЫКАНАЎЧАГА КАМІТЭТА І СОВЕТА НАРОДНЫХ КАМІСАРАЎ САЮЗА ССР.

Выходзячы з таго, што дзяржаўныя прадпрыемствы, будынкі і пабудаванні з'яўляюцца ўласнасцю рабоча-сялянскай дзяржавы, Цэнтральны Выканаўчы Камітэт і Совет Народных Камісараў Саюза ССР пастанаўляюць:

1. Устанавіць, што дзяржаўныя прадпрыемствы, будынкі і пабудаванні не могуць прадавацца і набывацца за грошы дзяржаўнымі органамі адзін у другога, а могуць толькі перадавацца ад аднаго органа другому Советам Народных Камісараў Саюза ССР або па рашэнню Соўнаркома Саюза ССР і ў парадку, ім устанаўляемым — соўнаркомамі саюзных рэспублік.

2. Даручыць Совету Народных Камісараў Саюза ССР у адпаведнасці з данаю пастановаю ўнесці змены ў дзейнае заканадаўства Саюза ССР аб перадачы дзяржаўнай маемасці.

Старшыня Цэнтральнага Выканаўчага Камітэта Саюза ССР
М. КАЛІНІН.

Старшыня Советна Народных Камісараў Саюза ССР
В. МОЛАТАЎ.

Сакратар Цэнтральнага Выканаўчага Камітэта Саюза ССР
І. АКУЛАЎ.

29 красавіка 1935 г.
Масква, Крэмль.

—o—

АБ НАДВОР'І

(Гутарка з начальнікам Галоўнага кіраўніцтва гідраметэаралагічнай службы БССР тав. Мамаевым).

За апошнія дні па ўсіх раёнах БССР адчувалася рэзкае паніжэнне тэмпературы.

Якое чакаецца надвор'е ў бліжэйшыя дні, як адбіваецца пахаладанне на ходзе сяўбы і становішчы пасеваў, — аб гэтым карэспандэнт «Звязды» меў учора гутарку з начальнікам Галоўнага кіраўніцтва гідраметэаралагічнай службы БССР тав. **Мамаевым.**

Тав. Мамаеў паведаміў наступнае:

...ка і на 1 мая, і даходзіла да мінус 3 і мінус 4 градусаў. Удзень тэмпература даходзіла да плюс 6 градусаў у паўночных і цэнтральных раёнах і плюс 9 — у паўднёвых раёнах.

Такая тэмпература працягнецца яшчэ прыблізна дні два. Далейшага пахаладання больш не чакаецца. У другой пяцідзеўцы мая трэба чакаць некаторага пацяплення.

На становішчы азімых і яравых пасеваў пахаладанне не адбілася.

УПЕРАДЗЕ КАЛОН ІШЛІ ЗОТАЎЦЫ

ОРША, 3 мая. (**Кар. «Звязды»**). З вечара 30 красавіка па ўсяму гораду горда рэюць чырвоныя сцягі, ярка гараць электрычныя агні першамайскіх лозунгаў.

Раніцай Першага мая на вуліцах небывалае ажыўленне. З'явіліся стройныя калоны рабочых, чырвонаармейскіх часцей. Бадзёра, весела гучаць песні. Усе апрануты па-святочнаму. Вось работніца-ўдарніца ільначасальнай фабрыкі тав. **Лабунова.** Яна ў шаўковай сукенцы, у шаўковым паліто і новых туфлях. Таксама апрануты многія яе таварышы-работніцы.

У першамайскай дэманстрацыі прынялі ўдзел звыш 15.000 чалавек. Уперадзе калон, якія былі ярка ўпрыгожаны, ішлі значкісты-зотаўцы.

1 і 2 мая на кватэрах многіх рабочых адбыліся таварыскія сустрэчы. Так, рабочы-слесар ільнакамбіната т. **Катоўскі** наладзіў у сябе святочны абед, на які запрасіў сваіх таварышоў па рабоце. Абед складаўся з чатырох блюд — рыбы, халоднага жаранага мяса, свініны з макаронамі і кісялю. За абедам ажыўлена гаварылі аб росце культуры рабочых, калгаснікаў, аб культуры ў цэхах.

ЗЙДЛІН.

—o—

рапейскай дзяржавы ва ўмовах, прадугледжаных у параграфах 1 і 3 артыкула 17 статута Лігі нацый.

АРТЫКУЛ IV

Паколькі абавязацельствы, устаноўленыя вышэй, адпавядаюць абавязкам высокіх дагаварваючыхся бакоў, як членаў Лігі нацый, то нішто ў даным дагаворы не будзе тлумачыцца, як абмежаванне задачы гэтай апошняй прымаць меры, здольныя эфектыўна ахоўваць усеагульны мір, або як абмежаванне абавязкаў, выцякаючых для высокіх дагаварваючыхся бакоў з статута Лігі нацый.

АРТЫКУЛ V

Даны дагавор, рускі і французскі тэксты якога будуць мець аднолькавую сілу, будзе ратыфікаваны і ратыфікацыйныя граматы будуць абменены ў Маскве, як толькі гэта будзе магчыма. Ён будзе зарэгістраваны ў сакратарыяце Лігі нацый.

Ён уступіць у дзеянне з моманту абмену ратыфікацыямі і будзе аставацца ў сіле на працягу 5 год. Калі ён не будзе дэнансіраван адным з высокіх дагаварваючыхся бакоў з папярэджаннем па крайняй меры за адзін год да скančэння гэтага перыяду, то ён астанецца ў сіле без абмежавання тэрміну, прычым кожны з высокіх дагаварваючыхся бакоў будзе мець магчымасць спыніць яго дзеянне шляхам заявы аб гэтым з папярэджаннем за адзін год.

У сведчанне чаго ўпаўнаважаныя падпісалі даны дагавор і прыклалі да яго свае пячаткі.

зацца к аказанню падтрымання той з іх, якая з'явілася-б прадметам нападу з боку адной з гэтых трох дзяржаў. Хоць абставіны да гэтага часу не дазволілі заключыць гэтыя пагадненні, якія абодва бакі прадаўжаюць лічыць пажаданымі, тым не менш абавязацельствы, прыведзеныя ў совецка-французскім дагаворы аб дапамозе, павінны разумецца, як маючыя дзейнічаць толькі ў тых межах, якія меліся на ўвазе ў першапачатковa намечаўшымся трохбаковым пагадненні. Незалежна ад абавязацельстваў, выцякаючых з данага дагавору напамінаецца разам з тым, што згодна совецка-французскаму дагавору аб ненападзе ад 29 лістапада 1932 г. і пры тым без шкоды для універсальнасці абавязацельстваў гэтага пакта, у выпадку, калі адзін з бакоў падвергся-б нападу з боку адной або некалькі трэціх еўрапейскіх дзяржаў, не прадугледжаных у вышэйназваным тройственным пагадненні, другі дагаварваючыйся бок павінен будзе ўстрымлівацца на працягу канфлікта ад прамой ці ўскоснай дапамогі або падтрымання нападаючаму ці нападаючым, пры чым кожны з бакоў заяўляе, што ён не звязан ніякім пагадненнем аб дапамозе, якое знаходзілася-б у супярэчнасці з гэтым абавязацельствам.

Зроблена ў Парыжы ў двух экземплярах.

2 мая 1935 года.

ТАСС.

ПАРЫЖ, 2 мая (БЕЛТА). Зараз-жа пасля падпісання дагавора Лаваль адправіў т. Літвінаву наступную тэлеграму: «У момант падпісання дагавора ўзаемнай дапамогі, базу якога мы заложылі з вамі разам у Жэневе, я выражаю вашаму правасхадзіцельству віншаванні ўрада рэспублікі, таксама як маё глыбокае задавальненне — бачыць заключэнне пакта, якім так шчасліва ўстанаўляецца дружба нашых двух краін і агульныя клопаты аб умацаванні міру.

Я віншую сябе з тым, што праз некалькі дзён я змагу ў Маскве, прадаўжаючы наша супрацоўніцтва, установіць кантакт з членамі ўрада СССР.

Я не сумняваюся, што мы зможам намеціць у атмасферы давер'я і ў духу салідарнасці і міжнароднага супрацоўніцтва шляхі развіцця палітыкі безапаснасці і міру для дабра ўсіх нацый. **П'ер Лаваль**».

—о—

ТЭЛЕГРАМА тав. ЛІТВІНАВА п. ЛАВАЛЮ

Спяшу падзякаваць вам за пачуцці, выказаныя вамі ад імя французскага ўрада і вашага ўласнага з прычыны падпісання франка-совецкага дагавору аб узаемадапамозе, які, як я ўпэўнен разам з вамі, будзе дапамагаць кансалідацыі міру і ўмацаванню паміж нашымі двума краінамі уз дружбы і заснаванага на давер'і супрацоўніцтва.

Я рад канстатаваць шчаслівы рэзультат, якім завяршаюцца намаганні нашых урадаў, накіраваныя да мэты ўміратварэння і безапаснасці для ўсіх народаў.

Глыбока адданы гэтай мэце ўрад Саюза разглядае з асаблівым задавальненнем ваш надыходзячы прыезд у Маскву і прадстаўляючуюся такім чынам, магчымасць умацавання асабістага кантакту, які не праміне зрабіць найлепшае дзеянне для справы міру.

ЛІТВІНАЎ.

га паветра з поўначы, у прыватнасці з Карскага і Барэнцава мораў, а таксама Шпіцбергена. Халодным паветрам захоплена амаль уся цэнтральная Еўропа.

Асабліва нізкая тэмпература ў БССР была ў ноч на 30 красавітрымлівалася вегетацыя (рост) пасеваў. Аднак, іх далейшаму росту гэта не пашкодзіць.

Разгортванню палявых работ пахаладанне ніколькі не перашкаджае. Работа, бясспрэчна, павінна прадаўжацца безупынна.

Бал на фабрыцы „Окцябр“

К першамайскаму балу рыхтавалася не толькі моладзь, не толькі дзяўчаты. Старыкі праяўлялі не меншую зацікаўленасць. К 8 гадзінам вечара клуб фабрыкі «Окцябр» стаў быстра напаўняцца Сабралося звыш тысячы рабочых, работніц і членаў іх сем'яў.

Ярка ўпрыгожаны залы. Кветкі мая, шаўковыя істужкі, зеляніна. Велізарныя транспаранты вогненымі літарамі гаварылі аб сёнешнім свяце.

Фанфарысты абвясцілі адкрыццё бала. Уся зала пяе «Інтэрнацыянал». Кіно-экран уваскрашае ў памяці асобныя эпізоды з гісторыі рэвалюцыйнага руху.

Пачаўся касцюміраваны бал. Шоўк, разнастайнейшая вопратка, нацыянальныя касцюмы народаў Совецкага Саюза. Тут можна бачыць каўказцаў, украінцаў, татар. Канфеці і серпантын. Масавыя пляскі і гульні.

Грае джаз, арганізаваны рабочымі фабрыкі. Кожнае яго выступленне выклікае буру апладысментаў. Утульна абстаўлены пакоі адпачынку, шахмат і шашак, більярдная, буфеты.

Весела і радасна правялі гэты вечар рабочыя і работніцы «Окцябра». Бал закончыўся далёка за поўнач.

БАРЫСАЎ, 3 мая. У лепшым святочным адзенні, з букетамі жывых кветак вышлі працоўныя Барысаўшчыны на дэманстрацыю ў дзень Першага мая.

Рабочыя шклозавода імя Домбаля дэманстравалі ўзоры сваёй прадукцыі. На аўтамашыне ўзвышалася прыгожая піраміда з шкляных вырабаў.

1 і 2 мая на ўсіх прадпрыемствах, у школах, сельсоветах адбыліся святочныя вечары.

—о—

Вечары ў калгасах

ПОЛАЦК, 3 мая. Урачыста святкавала 1 мая калгасная вёска. У сельсоветах адбыліся дэманстрацыі калгаснікаў і працоўных аднаасобнікаў. У калгасе «Чырвоная зорка» першамайскі вечар быў праведзен у новым клубе. Калгаснікі арцелі імя Сталіна святкавалі разам з чыгуначнікамі ст. Палата.

На вуліцах калгаса «Чырвоная сосніца» пасаджана 200 дрэў. Каля хат зроблены лаўкі і клумбы з кветкамі. Калгас мае свой парк культуры і адпачынку, фізкультурную пляцоўку і цырульню. У калгасе «Армія Леніна» да свят пабудаваны тратуары.

—о—

1 МАЯ ЗА РУБЯЖОМ

МАСКВА, 3 мая. (БЕЛТА). У **ЧЭХАСЛАВАКІІ** кіруемыя компартыяй першамайскія дэманстрацыі былі ў цэлым значна магутней леташніх. Яны адбыліся амаль ва ўсіх гарадах і ва многіх мястэчках, за выключэннем некаторых гарадоў у нямецкіх раёнах, дзе былі забаронены. Асабліва прыкметна ўзмацненне ўплыву компартыі ў Празе, горнапрамысловых раёнах Кладно і Мараўская Астрава, а таксама на Закарпацкай Украіне. У Празе ў дэманстрацыі прымала ўдзел 20 тыс. рабочых, ішоўшых згуртаванымі радамі на чале з членамі ЦК компартыі. Дэманстрацыя прайшла пад лозунгамі «Далоў вайну!», «Далоў фашызм!», «Няхай жыве Совецкі Саюз і яго барацьба за мір!». «Няхай жыве Чырвоная армія — міру!». Дэманстранты ішлі з партрэтамі Маркса, Энгельса, Леніна і Сталіна і сотнямі сцягаў, флагаў і транспарантаў.

Дэманстрацыя соцыял - дэмакратаў насіла характар афіцыяльнага шэствія і была значна менш шматлюднай. У радзе месц комуністам удалося правесці дэманстрацыі адзінага фронта з арганізацыямі соцыял-дэмакратаў і соцыялістаў. Ва многіх гарадах у дэманстрацыях прымала ўдзел многа сялян.

У ЛОНДАНЕ склікаая компартыяй дэманстрацыя праходзіла пад лозунгам адзінага фронта. Паліцыя вырывала з рук дэманстрантаў плакаты і лістоўкі. На мітынгу, у якім прымала ўдзел 5 тыс. рабочых, выступалі Полліт, сакратар незалежнай рабочай партыі Браквей, Том Манн і актыўная лейбарыстка Вудмен.

У **ВАРШАВЕ** 1-га мая рабочыя большасці буйных фабрык і заводаў баставалі. Трамвай пайшоў толькі з 2-х гадзін дня. У радзе раёнаў адбыліся дэманстрацыі і масоўкі рэвалюцыйных рабочых. Усюды супроць дэманстрантаў выступіла паліцыя. Многа збітых і арыштаваных. ППС і «Бунд» адхілілі прапанову рэвалюцыйных рабочых дэманстраваць сумесна. Спроба рэвалюцыйных рабочых аб'яднаць абедзве дэманстрацыі на адной з плошчаў выклікала рэзкае супраціўленне пэпэсаўскіх правадыроў. Пэпэсаўскія дружыннікі выступілі супроць рабочых рука аб руку з паліцыяй. Раненa два паліцэйскія. Такая-ж сутычка адбылася паміж рэвалюцыйнымі рабочымі і аховай бундаўскай дэманстрацыі.

Рэвалюцыйныя дэманстрацыі адбыліся таксама ў Лодзі, Львове, Вільні і Сасноўцы.

У **РЫЗЕ** ва многіх пунктах адбыліся рабочыя сходы і распаўсюджваліся першамайскія адозвы, выпушчаныя сумесна Цэнтральным камітэтам компартыі Латвіі і соцыялістычнай рабоча - сялянскай партыі,а таксама юнацкімі арганізацыямі гэтых партый. Уночы на 1-е мая ў некаторых мясцах і на акраінах Рыгі былі вывешаны чырвоныя сцягі.

У **БЕРЛІНЕ** адбылося арганізаванае ўрадам святкаванне «нацыянальнай працы». Усе рабочыя і служачыя павінны былі прымаць удзел у «святкаванні» ў абавязковым парадку. З апасенняў, што шырокія масы адмовяцца ўдзельнічаць напярэдадні 1 мая на ўсіх прадпрыемствах было аб'яўлена, што ўдзельнікі шэствія атрымаюць «пакрыццё расходаў» ад адной да трох марак, і было выдана спецыяльнае ўрадавае паведамленне, што гэтыя «пакрыцці расходаў» не будуць абкладацца падаткам. Само «святкаванне» праходзіла цалкам пад знакам развіцця германскіх узбраенняў. Гітлер у сваёй прамове,як звычайна, усхваляў «дасягненні» нацыянал - соцыялісцкага ўрада.

У **НЬЮ-ІОРКУ** адбылася грандыёзная дэманстрацыя адзінага фронта пад кіраўніцтвам компартыі. «Асашыэйтэд прэс» называе яе буйнейшай пролетарскай дэманстрацыяй у гісторыі Нью-Іорка. 5 гадзін ішлі дэманстранты па вуліцах з чырвонымі сцягамі і спевамі «Інтэрнацыянала». Каля 200 тыс. дэманстрантаў і глядачоў запоўнілі плошчу «Юніон-сквер» і прылягаючыя вуліцы, апладзіруючы прамовам Броўдэра, Форда і другіх кіраўнікоў компартыі. Праз магутныя гучнагаварыцелі прамовы перадаваліся на бліжэйшыя вуліцы. Сярод дэманстрантаў было многа негрыцянскіх рабочых.

У **ТОКІО**, згодна паведамлення «Сімбун рэнга», адбыліся дзве раздзельныя дэманстрацыі правых і левых профсаюзаў. У дэманстрацыі правых профсаюзаў, якая ахоўвалася больш чым 400 паліцэйскімі, прымала ўдзел 4 тыс. чалавек. У дэманстрацыі левых профсаюзаў, якую канваіравалі больш тысячы паліцэйскіх, прымала ўдзел 2 з паловай тысячы чалавек. Дэманстрацыя праходзіла пад антыфашысцкімі лозунгамі. Многа дэманстрантаў арыштавана. У Осака дэманстравала больш 15 тыс. рабочых і служачых. Дэманстранты неслі многа чырвоных сцягаў з антыфашысцкімі лозунгамі. Дэманстрацыі адбыліся таксама ў Кобэ, Кіото, Іокагаме і іншых гарадах.

У **ІОГАНЕСБУРГУ** (Паўднёвая Афрыка) комуністы наладзілі першамайскія дэманстрацыі, не гледзячы на забарону. Паліцыя ўставіла кардон па галоўнай вуліцы. Рабочыя—белыя і негры—падышлі ўшчыльную да кардона. Завязаўся рукапашны бой. Многа раненых.

У **АЎСТРЫІ** былі прыняты надзвычайныя меры, каб забяспечыць «спакой» у дзень 1-га мая. У Вене ўсе ўзброеныя сілы былі прыведзены ва ўзмоцненую баявую гатоўнасць. Адначасова 1 мая было аб'яўлена днём гадавіны «саслоўнага ладу» і выдана распараджэнне, што гэты дзень з'яўляецца нерабочым. Аднак, усе меры ўлад не змаглі перашкодзіць рэвалюцыйным выступленням.

Згодна папярэдніх вестак, у Вене арыштавана каля 500 дэманстрантаў.

Ва **ФРАНЦЫІ** дзень 1-га мая азнаменаваўся вялікімі забастоўкамі і значным ростам адзінага фронта. У Парыжскай вобласці поўнасцю баставалі будаўнічыя рабочыя. У металургічнай прамысловасці забастоўка прыняла вельмі ўнушальныя размеры, асабліва на прадпрыемствах ваеннай прамысловасці, на авіяцыйных і аўтамабільных заводах. Многія заводы фактычна былі закрыты.

У дзесятках гарадоў адбываліся магутныя многалюдныя дэманстрацыі. У ста гарадах Францыі мітынгі і дэманстрацыі былі праведзены сумесна рэвалюцыйнымі і рэфармісцкімі профсаюзамі наперакор супраціўленню кіраўніцтва рэфармісцкай усеагульнай канфедэрацыі працы.

Не гледзячы на наяўнасць значных паліцэйскіх сіл, у Парыжы адбыліся два многалюдныя мітынгі.

У **ЮГАСЛАВІІ** к 1 мая была выдана найстражэйшая забарона ўсякіх сходаў. Паліцыя і вайсковыя часці былі прыведзены ў баявую гатоўнасць. Не гледзячы на гэта, у Белградзе, Загрэбе і Любляне былі распаўсюджаны спецыяльныя выпускі нелегальных органаў компартыі і рэвалюцыйныя лістоўкі. У гэтых гарадах, а таксама і ў радзе другіх адбыліся лятучыя мітынгі.

У **БАЛГАРЫІ** — у Сафіі і правінцыі, не гледзячы на надзвычайныя меры, 1 мая адбыліся комуністычныя дэманстрацыі. У мясцовасці Іеніно каля горада Казанлыка атрад жандараў адкрыў па сабраўшыхся на мітынг рабочых агонь. Рабочыя далі адпор. Пасля прыбыцця ўзмоцненага нараду жандармерыі завязалася доўгая перастрэлка. Забіты тры жандары і 5 рабочых, цяжка ранена 15 рабочых.

У горадзе **МЕКСІКО** (сталіца Мексікі) 1-га мая былі закрыты ўсе прадпрыемствы. Улады ўпершыню за апошнія гады дазволілі комуністам арганізаваць дэманстрацыю. Многалюдныя дэманстрацыі адбыліся таксама і ў другіх гарадах Мексікі.

У **БАЛІВІІ** першамайскія дэманстрацыі былі забаронены, аднак, муніцыпальныя прадпрыемствы часткова не працавалі. «Юнайтэд прэс» паведамляе аб дэманстрацыях і мітынгах у **Брэзіліі, Перу, Чылі, Кастарыка і Урагваі.**

У **СКАНДЫНАЎСКІХ КРАІНАХ** 1-е мая азнаменавалася поспехам у барацьбе за рэвалюцыйны адзіны фронт супроць вайны і фашызма. У Стакгольме ў комуністычнай дэманстрацыі прымала ўдзел 4.500 рабочых, а на галоўным мітынгу, на якім з прамоваю выступіў комуністычны дэпутат Рыксдага Хагберг, удзельнічала 7 тыс. рабочых. Асабліва ўнушальнымі былі дэманстрацыі ў мясцовасцях, дзе былі дасягнуты пагадненні аб адзіных першамайскіх дэманстрацыях комуністычных і соцыял-дэмакратычных рабочых.

У **ШАНХАІ** большасць прадпрыемстваў, фірм і газет Першага мая не працавалі. Частка горада, у якой пражываюць іншаземцы, патрулявалася спецыяльнай паліцыяй. Адначасова стаялі напагатове часці дабраволыцаў, уключаючы атрад белагвардзейцаў, і браняўныя аўтамабілі. У кітайскай частцы горада было аб'яўлена ваеннае становішча. Паліцыя апытвала і абшуквала на вуліцах усіх рабочых і другіх «падазрона» выглядзеўшых прахожых. Асаблівыя меры перасцярогі былі прыняты ў рабочых раёнах Шанхая.

За слядах выступленняў „Звязды“

„Грубае парушэнне Сталінскага статута“

Бюро **Ушацкага** райкома КП(б)Б паведаміла рэдакцыю, што факты, прыведзеныя ў карэспандэнцыі **«Грубае парушэнне сталінскага статута»**, змешчанай у «Звяздзе» за 18 красавіка, пацвердзіліся. Райком у апошні раз папярэдзіў дырэктара МТС т. **Мазгіна**, што пры паўтарэнні фактаў, калі масавая работа па заключэнню дагавароў МТС з калгасамі будзе падменена канцылярска-бюракратычнымі метадамі, да яго будуць ужыты суровыя метады спагнання. Дырэкцыі МТС прапанавана не пазней 5 мая скончыць заключэнне дагавароў з калгасамі, абмеркаваўшы і зацвердзіўшы іх на агульных сходах калгаснікаў.

Адказны рэдактар Н. СТЭРНІН.

Уп. Галоўлітбела № К—1096.

Тыраж 92.570.

Менск, друкарня «Звязды».

ПРЭЗІДЭНЦКАЯ БІБЛІЯТЭКА РЭСПУБЛІКІ БЕЛАРУСЬ